

Takva

Azık edinin! Şüphesiz azığın en hayırlısı Takvadır. (Bakara 197)

Aylık İslami Eğitim Dergisi ŞUBAT 2016 YIL:1 SAYI:3 FİYATI:5 TL

ZORUNLU DİPLOMATİK BİR TAVİZ Mİ? BİR ZAFER Mİ?

HUDEYBİYE
ANTLAŞMASI

Azık edinin! Şüphesiz azığın en hayırlısı Takvadır (Bakara 197)

Takva

İslamî ve İlahî Bilimler Akademisi Dergisi

Cemaziye'l-Evvel 1437
ŞUBAT - 2016
3 Aylık İslamî Eğitim Dergisi

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Cihangir ÖKMEN

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Kapak ve Mizanpaj
Takva Dergisi

Baskı:
Arma Matbaa

Dağıtım ve Satış Yeri
Meva Kitap Kirtasiye
Sahibiata Mah.
Dursun Fakih Sk. No:4/A
KONYA
0332 350 63 62

İrtibat:
www.takvadergisi.com
twitter: takvadergisi
facebook: takvadergisi

Dergi içerisindeki yer alan yazılardan ilgili yazar
mesuldür. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

DOSYA Bilal ÖZBUĞDAY 01

TEFSİR Salih BAĞIRGAN 10

AKİDE Cihangir ÖKMEN 16

NASİHAT Hüseyin ORAL 22

AHLAK Salih BAĞIRGAN 27

MAKALE Cihangir ÖKMEN 31

ŞİİR ALINTI 37

FIKİH Hüseyin ORAL 38

EDEP Cihangir ÖKMEN 42

AİLE Fatıma SEVİM 47

HADİS Bilal ÖZBUĞDAY 52

SAĞLIK Mehmet YÜCE 54

KİTAP Mehmet YÜCE 57

editör

Esselamu Aleykum,

Hamd, ““Ey îmân edenler! Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olanları dost edinmeyin. (Mumteherine, 1) diye buyuran yüce Allah’a, Salat ve Selam, “İyi arkadaşla kötü arkadaşın misali, misk taşıyanla körük üfüren gibidir. Misk taşıyan ya sana verir yahut satın alırsın yahut ta o miskten güzel bir koku duyarsın. Körük üfüren ise, ya senin elbiseni yakar yahut ondan pis bir koku duyarsın.” (Buhari) diye haber veren Rasulullah’a, âline, ashabına ve kıyamete kadar onların yolundan giden tüm mü’minlerin üzerine olsun.

Takva dergisi olarak sizlerle buluştuğumuz bu üçüncü sayımızda, İrca ehli tarafından çok yanlış anlaşılan, bilerek çaptırılan, tevhid ehline karşı kafirlere ve müşriklere taviz verilebileceği, onların yolundan giderek onların yenilebileceğine dair delil getirilen Hudeybiye antlaşmasını konu edindik.

Olayın aslının nasıl vuku bulduğunu, öncesinde ve sonrasında neler yaşandığını ve bu antlaşmadan çıkacak olan dersleri ve hikmetleri, sizler için Bilal Özbuğday kardeşimiz, istifade edeceğinizi umduğumuz güzel bir yazıya aktarmıştır.

Bununla birlikte Salih Bağırhan kardeşimizin, “İslama Göre Arkadaş Seçimi” isimli makalesini de, konunun önemine binaen, dikkatli bir şekilde okumanızı tavsiye ediyoruz.

Eksikliklerimizin ve hatalarımızın bizim kendi nefsimizden, doğru ve hakikatlerin ise sadece Rabbimizin katından olduğunu tekrar hatırlatarak, gönülden bir “Âmin!” diyeceğinizi umduğumuz şu duayla sizleri alemlerin Rabbine emanet ediyoruz..!

“Ey Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır. Bize cesaret ver ki tutunalım. Kâfir kavme karşı bize yardım et!” (2/Bakara, 250)

Allahumme Âmin..!

ZORUNLU BİR TAVİZ Mİ? DİPLOMATİK BİR ZAFER Mİ? HUDEYBİYE ANTLAŞMASI

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a, salat ve selam ise O'nun Rasulü olan Muhammed (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'e, âline, ashabına ve O'nun yolunu tahrif etmeden, karış karış takip eden Müslümanlar üzerine olsun.

Üzülerek müşahade etmekteyiz ki, Vela ve Bera (Dostluk ve Düşmanlık) konusu, çağımız insanların sınırlarını doğru bir şekilde çizemedikleri bir konudur. Kimi insanlar bazı ayetleri cımbızlayarak kafirlere tüm velayetlerini verirken, bazıları ise kafirlere düşmanlıkla ilgili ayetleri cımbızlayarak bera akidesini, onlara kötü davranmak, hiç iyilik dahi etmemek, onlara tebessüm dahi etmemek gibi anlamaktadırlar. Allah'a hamdolsun ki Allah (*Subhânehu ve Teâla*) bu ayetlerin nasıl uygulanması gerektiğini ve kafirlere nasıl muamele edilmesi gerektiğini Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) vasıtasıyla bizlere öğretmektedir. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*), kimi zaman şiddetli şekilde savaşıyor, kimi zaman onlara iyilik ederek, kimi zamansa antlaşmalar dahi yaparak bizlere hangi zaman ve zeminde nasıl davranacağımızı öğretmektedir. Kendilerini sözde "Kur'an Savunucusu" ilan etmiş, sapmış, hadis inkarcısı zümreler ise bu nimetden çok uzaktırlar.

Bu ayki köşemizde Rasulullah (*Sallallahu*

aleyhi ve sellem)'in müşrikler ile yapmış olduğu Hudeybiye antlaşmasını ele alacağız. Ve bu konuyla alakalı bazı dersler çıkartmaya ve istifade etmeye çalışacağız. Öncelikle olayı kısaca zikrederim.

Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*), hicretin altıncı yılında Zilkade ayının ilk pazartesi günü ashabıyla beraber umre yapmak üzere Medine'den Mekke'ye doğru hareket eder. Maksudının umre olmasından dolayı yanında sadece yolcuların taşıdığı ufak silahlar vardır. Müslümanların sayısı ise ihtilafli olmak ile beraber 1400 civarındaydı.

Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'i, bu yolculuğa iten şey O'nun rüyasında kendisinin ve ashabının Mescid'i Haram'a girecek, Kabe'nin anahtarlarını almaları, umre yapmaları ve tavaf ettiklerini görmesidir. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) ve ashabı yola çıkar ve Zül Huleyfe denilen yere gelince kurbanlarını seçer, işaretler ve telbiye getirerek yollarına devam ederler ki taki insanlar onların kötü bir amaç için değil, umre için geldiklerini bilsinler.

Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) Mekke'ye girmeden önce yakın bir yerde konakladı ve Huzaa kabilesinden bir haber-

ci göndererek Kureyş'in durumunu öğrenmek istedi. Haberci ise Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e Kureyş'in Mekke'ye kendilerini sokmayacaklarını ve savaş hazırlığında olduğunu haber verdi. Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) ashabıyla, müşriklere yardım eden Araplar üzerine yürümek ve onlarla savaşmak yada Mekke'ye devam ederek engel olanlar ile savaşmak konusunda istişarelerde bulundu.

lallahu aleyhi ve sellem) yolunu değiştirerek devam etti. Hudeybiye yakınlarında Seniyyetü'l Mirar denilen yere kadar geldi. Ve burada konakladı.

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) ashabına Kureyşliler ile Allah'ın haramlarını kabul etmeleri, ona değer vermeleri şartıyla her hususta onlarla anlaşabileceğini söylüyordu. Burada çok az suya sahip bir kuyu vardı. İnsanlar bu kuyudan ihtiyaçlarını gi-

Ashabı ise niyetlerinin umre yapmak olduğunu Mekke yönünde devam edip, kendilerini engelleyenler ile savaşma niyetinde olduklarını bildirdiler. Ve bu konu üzerinde mutabık oldular.

Kureyşliler ise bunu haber alınca engelleme kararında sebat etmeye karar verdiler. Ne olursa olsun Müslümanları engelleyeceklerdi. Halid bin Velid komutasında 200 kişilik bir süvari gurubuda hazırlamış Müslümanlar üzerine yollamışlardı. Halid bin Velid süvarileriyle Mekke'ye giden bir anayol üzerinde Müslümanları gözetliyordu. Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e bu haber ulaşınca Rasulullah (Sal-

dermeye çalışıyorlardı. Ama su yeterli gelmiyordu ve Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e başvurdular. O da bir ok vererek suya atmalarını emretti. Oku kuyuya atmaları neticesinde ise fışkırarak su çıktı ve insanlar ihtiyaçlarını rahat bir şekilde giderdiler.

İlk olarak Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e Huzaa kabilesinden Kureyş ile arabuluculuk yapmak için Büdeyl bin Varka el Huzai geldi. Kureyşlilerin durumunu haber verdi. Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) bunun üzerine niyetinin umre yapmak olduğunu Kureyş'in ise savaşlardan sürekli zararlı çıktığını ve Kureyş buna rağmen

savaş isterse de tek başına kalıncaya kadar savaşacağını söyledi. Büdeyl bunu iletmek üzere Kureyşliler'e gitti ve haber verdi. Bunun üzerine Kureyş Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'e Mükriş bin Hafs'ı gönderdi. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) bu adamın hain bir adam olduğunu ashabına haber verdi. Ve Büdeyl'e söylediklerinin aynısını söyledi. Mükriş de Kureyş'e aynısını ilettili. Bunun üzerine Kureyş'ten Kinaneoğullarından Huleys bin Alkame elçi olarak gidip, Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) ile konuşmak istediğini söyledi. Kureyşliler de izin verdi. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) Huleys'in geldiğini görünce O'nun kurbanlıklara değer veren biri olduğunu söyledi. Ve Huleys'in geldiği yöne doğru ashab, kesilecek olan boyalı hayvanları sürdü. Ve yüksek sesle telbiye getirdiler. Huleys bunu görünce daha Rasulullah ile konuşmadan Kureyş'e geri dönerek yaptıklarının uygun olmadığını, ve Beytullah'tan Müslümanları engellememeleri gerektiğini söyledi. Bunun üzerine Kureyşliler ile tartıştı.

Bunun üzerine Urve bin Mesud es Sakafi, Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'e geldi. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) Büdeyl'e söylediği sözlerin bir benzerini onada söyledi. Urve Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'i ashabının terkederek kaçacağını, kendisini ortada bırakacaklarını, Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in kabilesini ve kavmini helak edeceğini söyledi. Ebubekir (*Radiyallahu anhu*) ise sert bir şekilde Urve'ye cevap verdi. Urve her söz söylediğinde Arapların adeti üzere muhatabının sakallını tutuyordu. O gün Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in muhafızlarından olan ve Urve'nin yeğeni Muğire bin Şu'be ise kılıcının kabzası ile amcasının eline vurarak elini çekmesi konusunda onu tehdit etti.

Urve bunları söylemeyle beraber Rasu-

lullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in ashabının hâl ve hareketlerini gözlemliyordu. Kureyşliler'e geri döndü ve ashabın durumunu haber verdi. Onların asla Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'i bırakmayacaklarını, O'na karşı çok hürmetli olduklarını, O'nun abdest suyu ile ve tükürüğüyle teberrük yaptıklarını söyledi. Ve Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in makul bir teklif yaptığını ve kabul etmeleri gerektiğini savunuyordu.

Bunun üzerine Kureyş antlaşmaya meyletti. Bunu gören bazı ateşli, yetmiş seksen civarında Kureyş genci Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in ve ashabının karar-gâhına sızmak istediler ve buna kalkıştılar. Ancak Muhammed bin Meslem (*Radiyallahu anhu*), bunların hepsini yakaladı ve esir aldı, hapsetti. Bunun üzerine Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) niyetinin antlaşma olduğunu hissettirmek için bu esirlerin hepsini salıverdi. Bunun üzerine niyetinin iyice açığa kavuşması için de Hz.Osman (*Radiyallahu anhu*)'ı elçi olarak Kureyş'e gönderdi. Hz.Osman Kureyşliler'e Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in niyetini açıkca anlattı. Hz.Osman görevini yapınca O'na Kabe'yi tavaf etmesi için müsaade ettiler. Hz.Osman ise bunu kabul etmedi. Hz. Osman'ın dönmesi gecikince Müslümanlar arasında öldürüldüğü hususunda bir haber yayıldı. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*), bunun üzerine ashabına hazırlık yapmalarını, Kureyş ile hesaplaşmadan dönmeyeceklerini söyledi ve ölüm üzerine ashabından biat aldı. Buna Rıdvan biatı denilmektedir.

O gün Seleme bin Ekva Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'e üç kez biat etmişti. Münafıklardan olan Ced bin Kays'ın dışında ise kimse biatten geri durmamıştı.

Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*), herkesten biat aldıktan sonra elini kaldırarak Hz. Osman adına da biat etmişti. Daha

sonra ise Hz.Osman geri döndü. Kureyş ise durumun vahametini anlamış ve Süheyl bin Amr'ı Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e son kez elçi olarak göndermişti. Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) ise O'nu görünce ashabına, Kureyş'in bu zatı sadece antlaşma yapacakları zaman gönderdiğini ve artık işlerinin kolaylaştığını haber verdi. Süheyl bin Amr Rasulullah'a gelerek antlaşma yaptı. Ve her iki taraf anlaştılar.

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) ile Kureyşliler arasındaki antlaşmanın şartları şunlardan ibaretti;

1.) Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) bu yıl Medine'ye geri dönecek. Gelecek sene ise üç gün kalmak suretiyle ve yanında yolcuların taşıdığı kılıcının haricinde başka bir silah bulundurmamak üzere Mekke'ye girebilecekti.

2.) Her iki taraf on yıl boyunca savaş yapmayacak, taraflar birbirlerine herhangi bir savaş girişiminde bulunmayacaktı.

3.) Kim Rasulullah ile anlaşma yapmak isterse yapacak, kim de Kureyş ile anlaşma yapmak isterse yapabilecekti. Bu sayede Araplardan kim kiminle anlaşma yapmış ise onlardan sayılacaktı.

4.) Kureyşliler'den kim Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e velisinin izni olmaksızın kaçarsa Kureyş'e geri iade edilecek, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'den kim Kureyş'e kaçarsa iade edilmeyecekti.

Antlaşma maddeleri her iki taraftan da şahitler eşliğinde Hz.Ali tarafından kaleme alındı. Kaleme alınırken ise Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), "Bismillahirrahma-

nirrahim" yazmasını istedi. Süheyl ise buna karşı çıktı ve bu kelimeyi kendilerinin bilmediğini söyledi. Bunun üzerine "Bismikellahumme" lafzı ile değiştirildi. Taraflar yazılırken Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) "Bu Allah'ın Rasulü Muhammed ile Kureyş arasında yapılan bir antlaşmadır." yazılmasını istedi. Süheyl ise kendilerinin bunu kabul etse zaten bir sıkıntılarının olmayacağını söyledi. Ve bunun üzerine bu ibare "Muhammed bin Abdillah" ile değiştirildi. Bu değiştirme yapılırken Hz.Ali (Radiyahallahu anhu) "Allah Rasulü" ibaresini silmek istemedi. Ve bunu yapmayacağını söylediye de Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) kendisi bu ibareyi sildi. Ve antlaşma

tamamlanmış oldu. Antlaşmadan sonra ise bazı olaylar cereyan etti. Bu olaylardan bazıları şunlardır;

1.) Ebu Cendel'in kaçarak Müslümanlara gelmesi

Antlaşma yazılırken Süheyl bin Amr'ın oğlu Ebu Cendel müşriklerden

kaçarak Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e geldi ve kendisini Müslümanların arasına attı. Süheyl ise geri iade edilmesini istediği ilk kişinin O olduğunu söyledi. Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) ise henüz antlaşmanın tamamen yazılmadığını öne sürse de Süheyl bunu kabul etmedi ve Ebu Cendel'i istedi. Ebu Cendel ise çaresiz bir şekilde Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e kendisini müşriklerin eline bırakarak dininde fitneye düşürmemesini istedi. Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) ise O'na sabretmesini nasihat etti. Müslümanlar ise bu olay üzerine çok üzüldüler. Hz.Ömer (Radiyahallahu anhu) o gün hakkında şöyle demektedir.

"Bu Allah'ın Rasulü Muhammed ile Kureyş arasında yapılan bir antlaşmadır."

“Ebu Cendel iade edilince hemen yanına gittim ve O’na sabretmesini söylerken, bir yandan da kılıcımın ucunu, Ebu Cendel’e babasına saldırması için göstermeye, işaret etmeye çalışıyordum.”

2.) Hz.Ömer’in Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)’e itiraz etmesi

Haz.Ömer ise özellikle Ebu Cendel’in müşriklere iade edilmesinden dolayı çok üzgündü. Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in yanına giderek “Ey Allah’ın Rasulü! Sen Allah’ın Rasulü değil misin? Bizler

Müslüman, onlar müşrikler değil mi? Bizler hak yolda, onlar ise batıl üzere değiller mi?” demiş ve Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)’e itiraz etmişti. İtiraz etmesi bunlara rağmen neden onlarla antlaşma yaptıklarının cevabını arıyordu. Bu sorduğu soruların aynısını Hz.Ebubekir’e giderek O’na da sordu. Hz.Ebubekir ise Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in hak yolda olduğunu ve O’ndan kesinlikle ayrılmaması gerektiğini nasihat etti ve bu olay üzerine Allah (Subhânehu ve Teâla) indirdiği ayette bu antlaşmadan fetih diye bahsedince Hz.Ömer rahatladı ve Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)’e itirazından dolayı pişman oldu.

3.) İhramdan çıkarak ashabın traş olmaları

Antlaşmanın karara bağlanması üzerine Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) ashabına ihramdan çıkmalarını, traş olmalarını ve kurbanlarını kesmelerini emretti. Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), bu yolculuğunda yanına Ümmü Seleme annemizi almıştı. Ashab ise üzüntüden dolayı Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), bu emri üç kere tekrar etmesine rağmen yerine getirmediler. Ümmü Seleme annemiz bu olayı farkedince Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)’e emrettiğini kendisinin yapmasını tavsiye etti Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) yapınca ashab kalktı ve Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in emrini yerine getirdi.

4.) Muhacir kadınların geri verilmemesi

Antlaşmadan sonra kocaları müşrik bazı mümin kadınlar Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)’e geldiler. Kureyş ise onları geri istedi. Allah Rasulü ise antlaşmanın kadınlara şamil olmadığını öne sürdü ve kadınları müşriklere iade etmedi. Bunun üzerine ise Allah (Subhânehu ve Teâla) şu ayeti indirdi; “Ey iman edenler! Mü’min kadınlar muhacir olarak size geldiklerinde, onları imtihan edin. Allah, onların imanlarını daha iyi bilir. Eğer siz onların inanmış kadınlar olduklarını anlarsanız, onları kâfirlere geri göndermeyin. Çünkü müslüman hanımlar kâfirlere helâl değillerdir. Kâfirler de müslüman hanımlara helâl olmazlar. Mehir olarak harcadıklarını onlara (kocalarına geri) verin. Mehirlelerini verdiğiniz takdirde, bu kadınlarla evlenmeniz size bir günah yoktur. Müşrik karılarınızın nikâhlarına tutunmayın.”(Mumtehine/10)

HUDEYBİYE ANTLAŞMASINDAN ÇIKACAK DERSLER

1.) İrca ehli, hararetli bir şekilde Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in bu olayını, tevhid ehline karşı kafirlere ve müşriklere taviz verilebileceği, onların yolundan gidecek onların yenilebileceği hususunda delil getirmektedir. Hâlbuki Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) bu antlaşma esnasında Allah'ın hiçbir kesin emrini gözardı edip antlaşma imzalamamıştır. Ashabına, Kureyşliler ile Allah'ın haramlarını kabul etmeleri, ona değer vermeleri şartıyla her hususta onlarla anlaşabileceğini söylemesi bunun delilidir. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in antlaşmanın kağıda dökülmesi esnasında bazı lafızlardan vazgeçerek bazı lafızların yazılmasına razı olmasını taviz

olarak vasıflamak ise büyük bir fıkıhsızlıktır. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in razı olduğu lafızlar, yazdırmak istediği lafızların muradıfı niteliğindedir. Eğer taviz vermiş olsa ki –bu asla düşünülemez- putlardan bir tanesinin adıyla antlaşmayı yapması söz konusu olması gerekirdi.

2.) Bu olayda Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in ne kadar hikmetli davrandığına şahit olmaktayız. Gelen elçiye uygun olarak tavır ve davranış içerisine girmesi bunun delilidir. Müslümanların ve tevhid davetçilerinin de özellikle halka tevhidi anlatma konusunda ve Müslüman kardeşlerine nasihat etme konusunda bunu gözetmeleri gerekmektedir. Hikmet; yerli yerince hareket etmek, uygun zamanda, uygun mekanda, uygun kişiye, uygun olan davranışı sergi-

lemektir. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in hayatının her alanında bunu görmek mümkündür. Mescide işeyen bir bedeviyi kendi haline bırakacak kadar bazen sakin bir tavır içerisinde, bazen ise parmağında altından bir yüzük taşıyan kişiye karşı, onu elinden alıp çekecek kadar sert bir tavır içerisinde görebilmekteyiz. Bunun sebebi Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in hikmetidir. Bizlerinde yeni İslam'a ısınan bir kişiye, hatası karşısında uyguladığımız tavır ile yıllardır Müslüman olan bir kişinin hatası sonucu alacağımız tavır hikmetli olmak zorundadır.

3.) Amel ile örneklik oluşturma, dil ile anlatmaktan çok çok etkili olduğu gerçeği önümüze bir kez daha çıkmaktadır. Amelsiz hiçbir sözün bir etkisi yoktur. Bir şeyi anlatmaktaki en etkili yöntemlerden birisi örneklik oluşturmaktır.

4.) Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) bu antlaşmayı güçsüz, zayıf, çaresiz olduğu için değil bizzat bir siyaset güderecek imzalamıştı. Bu antlaşma ile barış ortamı sağlanarak çevre Arap kabileleri ile daha fazla ilgilenerek İslam daveti ulaştırılabilecekti. Ayrıca Mekke ahalisinin şerrinden emin olunduktan dolayı Mekke'deki kişiler için bir davet imkanı olacaktı. Bunun faydalı olduğu bizzat Mekke'nin Fethi göz önünde bulundurulduğunda ortaya çıkmaktadır.

Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) Hudeybiye antlaşmasını imzaladığında Müslümanların sayısı 1400 civarında iken, Mekke'nin fethinde Müslümanların sayısı 10.000 civarındadır. Ve Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) bu sayıya sadece iki senede ulaşmıştır. Ashabın bir çoğunun üzüntüsünün sebebi de aslında güçlü olmalarına rağmen Kureyş'in şartlarını kabul etmeleriydi.

Yine bunun güçsüzlükten dolayı olmadığı ve bunun bir başarı olduğunun de-

lillerinden bir tanesi de, bu antlaşma üzerine inen ayetteki "Fetih" kelimesidir. "Şüphesiz biz sana apaçık bir fetih verdik." (Fetih/1) Yine fetih diye isimlendirilmesinin sebeplerinden bir tanesi de Kureyşliler antlaşma yaparak Medine İslam Devletini artık tanımış oluyorlardı. Aslında bu Müslümanlar için diplomatik olarak bir zafer, müşrikler içinse bir acziyet ve yenilgiydi.

Yine Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in güttüğü siyasetlerden bir tanesi de, Arapların nezdinde Beytullah'ın kutsallığı ve buraya hangi vasıfta insan olursa olsun girebileceğinin inancıydı. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*), Arapların bu değerlerini bildiği için bunu kullandı ve Arapların gözünde haklı konumda olan Kureyş, artık Beytullah'a girmek isteyen insanları alıkoymasından dolayı haksız duruma düşmüştü. Bununla Araplar Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'e meyletmeye başlayacaklardı.

5.) Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in bir Müslüman için dahi olsa savaş hazırlığına girmesi. Bunu Beni Kaynuka olayında da görmekteyiz. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*), bir kadının cilbabı için ordu hazırlatacak kadar cesur ve cihadçı bir peygamberdi.

6.) Çıkarılacak olan derslerden bir tanesi de kafirlerin her zamanda ve mekanda Müslümanların aleyhlerinde propaganda yapıyor olmalarıdır. Urve bin Mesud'un inanmıyor olmasına ve aksini görmesine rağmen Müslümanların, Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'i terkedecekleri propagandasını yapması bunun delilidir. Günümüzde de kafirlerin en etkili silahlarından biride budur. Özellikle bunu basın yoluyla yapmaktadırlar. İnanmadıkları hâlde Müslümanların psikolojilerini etkileyecek, morallerini bozacak haberler ile onları ümitsizliğe boğmak istemektedirler.

7.) Bu olay ile sahabe neslinin fazileti bir kez daha kanıtlanmış olmaktadır. Ve ashab defalarca imtihan edilmelerine rağmen bir kez daha imtihanı başarıyla kazanıyordu. Bir savaşa girilmediği hâlde onların kalplerinde ve sözlerindeki açığa vurması olarak beyat etmeleri, Allah (*Subhânehu ve Teâla*)'ın onlardan razı olmalarına sebep oluyor. Allah (*Subhânehu ve Teâla*), bu konu ile alâkalı olarak şu ayeti indiriyor; “Şüphesiz Allah, ağaç altında sana biat ederlerken inananlardan hoşnut olmuştur. Gönüllerinde olanı bilmiş, onlara huzur, güven duygusu vermiş ve onlara yakın bir fetih ve elde edecekleri birçok ganimetler nasip etmiştir. Allah mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.” (Fetih/18) Müslümanların ise bu nesli adım adım takip etmeleri gerekmektedir. Çünkü Allah'ın ve Rasül'ünün katında samimiyetlerini kanıtlamışlar ve her ikisinin de rızasına nail olmuşlardır.

8.) Bu olayın bizlere başka bir öğretisi ise Müslümanların emirlerine ve ilim ehline karşı olan tavırlarıdır. Urve bin Mesud'un Kureyş'e naklettiklerini esas alacak olursak Müslümanların da emirlerine karşı itaatkar, saygılı olmaları gerekmektedir. Hz.Ömer'in Rasulullah'a itirazlarını ele alacak olursak ise Allah'ın emir ve nehiyelerine taban tabana zıt olmadığı müddetçe Müslümanın emirlerine karşı itaatkar olması gerekmektedir. Elbette bu Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) için söz konusu değildir. Çünkü Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) mücerred olarak söylediklerine de itaat edilmesi gerekmektedir. Bu çıkarım günümüz için söz konusudur.

9.) Çıkarılacak olan derslerden bir tanesi de düşman olsun, müşrik olsun, kafir olsun verilen sözlerin yerine getirilmesi gerektiğidir. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*), nübüvvetinden önce dahi emin sıfatıyla va-

sıflanmıştı. Müslümanların da ahlakî esaslara ve özellikle de bu konuya son derece gereken önemi vermeleri gerekmektedir. İlk dönem Müslümanları Kur'an ile sadece inanç esaslarını değil ahlâk esaslarını da bina ettiler. Günümüz Müslümanlarının da özellikle bu ahlâk esası ile kendilerini donatmaları gerekmektedir.

Daha zikredilmesi gereken belki de pek çok madde bulmak mümkündür. Hatta bu maddeler üzerinde uzun uzun konuşmakta gerekmektedir. Ancak mananın hasıl olacağından dolayı bunlarla yetiniyor ve kısa tutuyoruz. Rabbim bizleri bu hayırlı neslin izini takip edenlerden eylesin. Davamızın sonu alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

Yine bunun güçsüzlükten dolayı olmadığı ve bunun bir başarı olduğunun delillerinden bir tanesi de, bu antlaşma üzerine inen ayetteki "Fetih" kelimesidir. "Şüphesiz biz sana apaçık bir fetih verdik." (Fetih/1) Yine fetih diye isimlendirilmesinin sebeplerinden bir tanesi de Kureyşliler antlaşma yaparak Medine İslam Devletini artık tanımış oluyorlardı. Aslında bu Müslümanlar için diplomatik olarak bir zafer, müşrikler içinse bir acziyet ve yenilgiydi.

MUMTEHİNE SÛRESİNİN 1. AYETİN TEFSİRİ

Hamd, âlemlerin rabbi olan Allah'a, salât ve selâm önderimiz Muhammed (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'e ve tüm muvahhid Müslümanlara olsun.

Bir önceki yazımızda hatırlanacağı üzere Ankebût suresinin ilk ayetlerini tefsir etmiştik. Dergimizin bu sayısında ise -Allah nasip ederse- Mumteherine sûresinin 1. ayetini tefsir etmeye gayret edeceğiz. Hatalar kendimden, doğrular ise Allah'tandır.

"Ey îmân edenler! Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olanları dost edinmeyin. Onlar size gelen gerçeği inkâr etmişken onlara sevgi gösteriyorsunuz. Hâlbuki onlar, Rabbiniz olan Allah'a inandığınızdan dolayı sizi ve peygamberi yurdunuzdan çıkarıyorlar. Eğer siz Benim yolumda savaşmak ve hoşnutluğumu kazanmak için çıkmışsanız; onlara nasıl sevgi gösterirsiniz? Oysa Ben, sizin gizlediğinizi de, açığa vurduğunuzu da bilirim, içinizden kim bunu yaparsa; şüphesiz ki doğru yoldan sapmış olur."(Mumteherine/1)

Bu ayeti kerimeyi doğru anlamak ve gündemimize indirgeyebilmek için sebebi nüzulüne bakmamız gerekmektedir.

Ayetin Nüzul Sebebi:

Bu hadise şu şekilde cereyan etmiştir:

Kureyşliler, Hudeybiye antlaşmasını çiğnedikleri zaman, Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) Mekke'ye saldırı için hazırlıklar yapmaya başladı. Ancak Mekke'ye saldırı yapılacağı hususu birkaç sahabe dışında hiç kimseye bildirilmemişti. Bu sıralarda Beni Abdumuttalib'in azad ettiği bir cariye Mekke'den, Medine'ye gelir. Daha önceleri şarkıcılık yapan bu cariye, Medine'ye geldiğinde malî yönden sıkıntıya düşmüş ve bu nedenle Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'den kendisine yardım etmesi için başvurmuştu. Bunun üzerine Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'de Abdumuttalib oğullarına onun ihtiyaçlarını karşılamalarını söylemiştir. Bu kadın Mekke'ye geri döneceği zaman, Hatıb bin EbiBelta kendisi ile görüşür ve Mekke'nin ileri gelenlerine iletmesi için, ona gizli bir mektup verir. Kadın Medine'den ayrıldıktan sonra, Allah (*Subhânehu ve Teâla*) bu olayı Rasûlu'ne bildirir. Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) hemen Ali, Zübeyr ve Mikdat bin Esved'i (r.anhum) kadını takip etmeleri için görevlendirerek, onlara şöyle emreder: "Hemen yola çıkın. Medine'den 22 mil uzaklıkta Mekke yolunda bir kadın göreceksiniz. Onda Hatıb'ın müşriklere yazdığı bir mektup bulunuyor. Mektubu kadından alın. Mektubu verirse kadını serbest bırakın,

vermezse öldürün!» Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in emri üzerine yola çıkıp kadını söylenilen mevkide bulur ve ondan mektubu isterler. Kadının kendisinde mektup olmadığını söylemesi üzerine onu ararlar, ama mektubu yine de bulamazlar. Ancak kadını mektubu vermediği takdirde soyup öyle aramak zorunda kalacaklarını söyleyerek tehdit edince, kadın kurtuluşun olmadığını anlar ve mektubu saçlarının arasından çıkararak onlara verir. Onlar da mektubu alarak, Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'e götürürler. Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) mektubu açıp okuduğunda, Mekke'ye yapılacak olan saldırı hazırlıklarının, Kureyşlilere bildirildiğini görür. (Çeşitli rivayetlerde değişik lafızlar kullanılmış olmasına rağmen muhteva aynıdır.) Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*), Hatıb'a bu davranışının nedenini sorduğunda o şöyle cevap vermiştir: "Ya Rasûlullah! Hakkımda hemen karar verme. Ben kâfir ya da mürted olduğumdan veya İslâm'dan sonra küfre sempati beslediğim için böyle davranmış

değilim. Asıl sebep, ailemin hâlâ Mekke'de ikamet ediyor olmasıdır. Bildiğiniz gibi ben, Kureyş kabilelerinden birine de mensup değilim. Bazı Kureyşlilerin dostluğu nedeniyle Mekke'de yaşıyordum. Diğer Muhacir kardeşlerimin aileleri de Mekke'dedir ama ailelerine sahip çıkacak akrabaları da vardır. Oysa benim ailemi sahiplenecek bir kabilem yok orada. Dolayısıyla ben bu mektubu, onlara bir iyilik yaparsam, onlar da kendilerini bana borçlu hissederek aileme dokunmazlar düşüncesiyle yazdım." (Hatıb'ın oğlu Abdurrahmân'ın rivayet ettiğine göre, Mekke'de Hatıb'ın kardeşi ve çocukları, Hatıb'ın kendi rivayetine göre bir de annesi vardı.) Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) Hatıb'ın sözlerini dinledikten sonra, "Hatıb sizlere doğru söylüyor" demiştir. Yani O, İslâm'dan inhıraf ettiği için veya küfre yardımcı olmak gayesiyle böyle davranmamıştır. Ömer (*Radiyallahu anhu*) ise hemen ayağa kalkarak, "Ya Rasûlullah! İzin ver de, Allah'a, Rasûl'e ve Müslümanlara ihanet eden şu münafığın kellesini uçurayım" der.

Rasûlullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) “Bu şahıs, Bedir Savaşı’na katılanlardandır. Allah’ın Bedir Savaşı’na katılanlara, o vaziyeti görüp, “Ben sizi affettim” demediğini kim biliyor?” diye cevap verir. Son cümlelerin kelimeleri bazı rivayetlerde, farklı lafızlarla ifade edilmiştir. Bazılarında, “Ben sizleri bağışladım”, başka bir rivayette “Ben sizleri affedenim”, başka bir rivayette ise “Ben sizleri affedeceğim” şeklindedir. Bu sözleri duyan Ömer (Radiyallahu anhu) ağlayarak, “Allah ve Rasûlu daha iyi bilir” demiştir. Bu özeti, muteber senetlerle yapılan birçok rivayetten almış bulunuyoruz. (Buhârî, Müslim, İmam Ahmed, Ebû Dâvûd, Tirmizî, Nesâî, Taberî, İbn Hişam, İbn Hibban ve İbn Ebi Hâkim.)

İbn-i Cerir, yukarıda anlatılan hadise üzerine sûrenin baş tarafındaki âyetlerin nazil olduğunu ifade ederek bir kaç rivayeti nakletmiştir. Bu rivayetler şunlardır: Habib b. Sabit, Muhammed b. Sa’d, Mücâhid, Süfyân, Muhammed b. İshâk ve Zühri’dir.

Tefsir bilginlerinden İbn Abbas, Mücâhid, Katade, Urve bin Zubeyr (r.anhum)’da dâhil olmak üzere tüm âlimler bu ayetin Hatıb bin Ebi Belta hakkında indiğine dair icma etmişlerdir. (Edvâu’l-Beyân fi İdâhi’l-Kur’ânîbî’l-Kur’ân (İmam Şankitî)

Bu ayeti kerime Hatıb bin Ebi Belta hakkında nazil olsa bile bütün Müslümanları ilgilendiren ve birçok hadiseleri barındıran meseledir. Şimdi ise ayet üzerinde durmaya çalışalım:

“Ey îmân edenler! Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olanları dost edinmeyin. Onlar size gelen gerçeği inkâr etmişken onlara sevgi gösteriyorsunuz.

Hatıb bin Ebi Belta’nın, Allah (Subhânehu ve Teâla)’ın “Ey İman edenler!” ayetini duyunca bayıldığına dair İmam Kurtubi kendi tefsirinde başkaları tarafından rivayet olduğunu söylemektedir. Bu olay her ne kadar

Hatıb bin Ebi Belta hakkında nazil olsa bile bütün Müslümanları ilgilendirmekte ve bu olaydan dersler çıkarılması gerekmektedir.

İbn Cüzey şöyle der: “Bu âyet Hatıb’ı (Radiyallahu anhu) kınamak ve herhangi bir kimseyi onun gibi davranmaktan engellemek için inmiştir. Ayrıca Allah (Subhânehu

ve Teâla)’un ‘Ey iman edenler’ ifadesiyle de Hatıb’ın Müslümanlığına işaret etmektedir.

Allah (cc) neden bu ayette ‘sizin de düşmanınız, benim de düşmanım’ ifadesini değil de ‘benim de düşmanım, sizin de düşmanınız’ ifadesine yer verdi? Bu soruya şu şekilde cevap verebiliriz: Mümin’in Allah’a

karşı sevgisini ve rızasını gösteren amellerden biriside, kâfirlere karşı düşmanlık etmektir. Yani kulun Allah'ı sevmesi birtakım sebeplere bağlıdır, bu sebeplerden biriside 'kâfirlere ve müşriklere düşmanlık göstermektir'. Ancak Allah'ın kullarını sevmesi, hiçbir sebebe bağlı değildir. Çünkü Allah'ın buna ihtiyacı yoktur. Bundan dolayı sebe-

be bağlı olmayan, sebebe bağlı olanın önüne geçirildi. (Allah-u Alem)

Allah (*Subhânehu ve Teâla*), bu ayeti kerimede kendisine, Rasûlune ve mü'minlere düşmanlık eden kâfirle ve müşrikle dostluk kurulmasını yasaklamaktadır. Ayrıca bu

kimselere karşı savaş açılmasını, düşmanlık ve nefret edilmesini mü'minlerden istemektedir. İşte bera(düşmanlık) kavramın manası da budur.

İmanın emarelerinden biride İslam dini ne amelleriyle, fiilleriyle ve kalpleriyle düşmanlık edene sevgi beslemek değil, bilakis düşman olmak ve nefret etmektir.

Rabbimizin, bize nur ve hidayet olarak indirdiği Kur'an-ı Kerim'in ayetlerinde bu yasaklamayı görmekteyiz. Bu ayetlerden bazıları şunlardır;

"Ey îmân edenler! Yahûdî ve Hırîstîyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostudurlar. Sizden her kim onları dost edinirse; o da, onlardandır."(Maide/51)

"Ey îmân edenler! Sizden önce kendilerine kitâb verilenlerden, dininizi alay ve eğlenceye alanları ve kâfirleri dost edinmeyin. Eğer mü'minler iseniz Allah'tan korkun."(Maide/57)

"Ey îmân edenler! Mü'minleri bırakıp da kâfirleri dost edinmeyin. Allah'ın aleyhinize apaçık bir ferman vermesini mi istersiniz?"(Nisa/144)

"Mü'minler, mü'minleri bırakıp ta; kâfirleri dost edinmesinler. Kim böyle yaparsa; artık Allah ile dostluğu kalmaz. Ancak onlardan sakınmanız müstesnadır. Allah, size kendisinden korkmanızı emrediyor."(Al-imran/28)

Ayrıca bu ayette Allah (cc), kendilerine gelen haktan yüz çeviren ve gerçek islam inancını kabul etmeyen müşriklere karşı sevgi beslenilmesini yasaklamakta ve müminleri ikaz etmektedir.

Hâlbuki onlar, Rabbiniz olan Allah'a inandığınızdan dolayı sizi ve peygamberi yurdunuzdan çıkarıyorlar.

Sünnetullah gereği bütün Rasuller ve nebiler tevhid akidesini kavimlerine anlat-

tıkları zaman, cefalara ve eziyetlere maruz kalmışlar ya da memleketlerinden sürgün edilmişlerdir. Aslında bu ayetler bizlere birer örnek teşkil etmektedir. Yani bizler iman esaslarını hakkıyla yerine getirdiğimiz zaman, Allah'a ortak koşan, İslam dininden uzaklaşan ve başka dinlerin emir-yasaklarını kabul eden kimseler tarafından herhangi bir tepki, eziyet, cefa görmüyorsak, bununla beraber inancımızdan dolayı rahatsız olmuyorlarsa kendimize bakmak ve inancımızı tekrar gözden geçirmek zorundayız.

Bunun en iyi örneğini Allah Rasûlu (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'de ve ashabında görebiliriz. Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) kendisine risalet verilmeden önce kavmi tarafından sevilen, hürmet gösterilen ve güvenilir bir kimseydi. Risalet geldikten sonra, Allah (cc) tarafından davetini izhar etmesi istenilince, yalan söylemeyen, her daim hakkı gözetken ve bizzat 'emin' sıfatını veren Mekke'li müşrikler tarafından en ağır hakaretlere ve işkencelere ashabıyla beraber maruz kalmış ve yurtlarından çıkartılmaları için her türlü planlar yapılmıştı.

Dünyanın dört bir tarafında İslam akidesinden ve inancından zerre miktarı taviz vermeyen Müslümanlara da, bütün kâfirlerin birleşip üzerlerine çullandıklarını ve onlara karşı tek bir yumruk olduklarını müşahade etmekteyiz. Bu da Müslümanların doğru yolda olduklarının emaresidir.

Geçmiş Rasullerin ve nebilerin 'Rabbim Allah'tır' demelerinden dolayı kavimleri tarafından öldürülme, ihanete uğrama ve işkence gibi olaylara maruz kalmışlardır. Ama asla dinlerinden bir adım geri atmamışlardır.

Nitekim âyet-i kerîmelerde bu husus şöyle ifâde edilir:

"Onlardan, yalnızca Aziz, Hamîd olan Allah'a inanmalarından dolayı intikam al-

mışlardı." (Buruc/8)

"Onlar ki; haksız yere ve sâdece; Rab-bimiz Allah'tır, dedikleri için yurtlarından çıkarılmışlardır." (Hacc/40) buyurmaktadır.

Eğer siz Benim yolumda savaşmak ve hoşnutluğumu kazanmak için çıkmışsanız; onlara nasıl sevgi gösterirsiniz?

Kâfirlere ve müşriklere dostluk kurulmayacağını, Müslümanlara izah edildikten sonra birkaç hatırlatma yapılmakta ve şöyle denilmektedir: Sizler gerçekten Allah'ın rızasını kazanmak ve O'nun yolunda cihat etmek için vatanınızı terk etmişseniz, onlara karşı herhangi bir sevgi ve dostluk içerisinde bulunamazsınız. Zira bu kimseler size ve dininize öfke, kin, nefret duymakta bununla birlikte sizleri memleketlerinizden çıkartmak için mücadele etmektedirler. Böyle olmalarına rağmen onlara karşı nasıl sevgi ve dostluk kurarsınız? uyarısı yapılmaktadır.

Oysa Ben, sizin gizlediğinizi de, açığa vurduğunuzu da bilirim.

Ayetin devamında sinelerinde gizledikleri duygulara karşı Allah (cc) Müminleri yumuşak bir üslupla uyarmaktadır. Onlara karşı sevginizi ve dostluğunuzu kalplerinizde saklasanız bile Allah (cc) bilmekte olduğunu söylemektedir. Zaten bir Mü'min, kalplerde ne olup ne bittiğini yakînen Allah'ın bildiğine inanırsa, imanının artmasına vesile olacaktır.

Ayette geçen 'ehfâ' fiili genellikle Arapça dil bilgisinde (gizledi, sakladı) manasına gelir. 'Eseraâ' fiili ise çoğu kere (gizlice fısıldadı) manasına gelir. Fısıldamak, gizlemekten daha belîğdir. -Allah en doğrusunu bilir- Allah (cc) eğer gizli olanı biliyorsa, fısıldayarak söylenen bir şeyi bilmesi daha evladır, anlamına gelmektedir.

İçinizden kim bunu yaparsa; şüphesiz ki

doğru yoldan sapmış olur.

Ayetteki, “Şüphesiz ki doğru yoldan sapmış olur...” ifadesiyle ilgili iki izah vardır:

1-) İbn Abbas (r.a)’dan şu rivayet edilmiştir: “O kimse, inancındaki gerçek ve doğru imandan sapmış olur.”

2-)Mukâtil (r.a) şöyle demiştir: «O kimse, hidâyete yol bulamamış, şaşırılmış olur.”

Bu Ayetten Çıkarmamız Gereken Ders-

ler:

1-) İmam Kurtubî’nin dediği gibi kâfirleri ve müşrikleri dost edinmenin caiz olmadığı bu ayetle sabit olmuştur.

2-) Hangi dönem de olursa olsun küfür ehli, iman ehlini sadece dininden dolayı her türlü bedenen ve ruhen rahatsız etmeye ve yurtlarından çıkartmaya çaba gösterecektir.

3-) Bir kimse, ibadetlerin zirvesi olan cihad ile amel etse dahi, müşriklerle ve kâfirlere duyacağı içten sevgi, o kişinin iman dairesinden çıkmasına yeterli olur.

4-) Allah (cc)’un Sizden) muhatap zamiri Mü’minleri işaret etmektedir. Bu ayet ‘Kişi

Müslüman olduktan sonra küfür ameli işlese bile Müslüman kalır’ diyen Mürchie mezhebinin batıl görüşüne cevap niteliğindedir.

5-) Hatıb bin Ebi Belta bunu yaparken müşriklerle karşı bir sevgi beslememiş, sadece ailesinin Mekke’de eman içerisinde yaşamasını dilemişti.

6-) Hangi suç işlenirse işlensin, yapanın ifadesi alınmadan bir hükme varılamayacağını bildirmektedir.

7-) Sahabelerin, Rasûlullah’ın emirlerine kayıtsız boyun eğdikleri görülmektedir. Ömer (r.a) gibi.

8-) Allah (cc)’un gizlediklerimizi de, açığa vurduklarımızı da bildiğine yakinî iman etmektir.

9-) Müşriklerle ve kâfirlere içten sevgi beslemenin küfür ameli olduğunu göstermektedir.

10-) Ayetin başında ‘Ey İman edenler’ ile başlaması ve Rasûlullah’ın ‘Hatıb, Bedir ehlindendir, ben onu bağışladım’ demesi Hatıb’ın Müslüman kaldığına işaret etmekte ve sahabenin de masum olmayacağını bildirmektedir.

İBADET

“İbadet ne demektir?” diye bir soruyla muhatap olsak, eminim herkes, bu konuda birkaç kelime söyleyebilecektir. Belki şu ana kadar kendimize hiç sormadığımız, hiç cevabını düşünmediğimiz bir sorudur ancak, az çok genel bir kanı herkeste mevcuttur. İşte bu yazımız da, bu genel kanının doğruluğunu sorgulayacağız inşaAllah.

Toplumda oluşan genel kanıya göre ibadet, secde etmek, oruç tutmak, namaz kılmak, hacca gitmek gibi amellerdir. Ancak bu tanıma göre **“Ben, cinleri ve insanları sadece bana ibadet etsinler diye yarattım.” (Zariyat, 56)** ayetini anlamamız elbette zorlaşmaktadır. Çünkü karşımıza şöyle bir soru çıkıyor: Rabbimiz (*Subhânehu ve Teâla*), insanları ve cinleri, hep namaz kılsınlar, secdeden başlarını kaldırmassınlar diye mi yarattı?

Biz, Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetinden yola çıkarak şunu kesin olarak biliyoruz ki; Rabbimiz (*Subhânehu ve Teâla*), kesinlikle bizden böyle bir hayat istemiyor. Müslüman, başını secdeden kaldırmayan, camiden, mescitlerden çıkmayan değil, hayatın her alanında yer alan, faal olan ve aktif olarak rol alan bir insandır.

Şöyle itirazlar duyar gibiyim: “burda kastedilen namaz, oruç, secde değilse, peki o zaman namaz, oruç ve secde ibadet değil midir?” Hayır! Tabi ki de bunlarda birer ibadettir fakat, “ibadet” bunlardan “ibaret” değildir.

Misal: Ben, “Spor nedir?” diyorum. Herkes meşrebine göre, “Futboldur, Basketboldur” diyor. Tamam, futbol ve basketbol da bir spordur ancak, sporun tanımı futbol veya basketbol değildir ki. Spor, vücudun dinç ve sağlıklı olabilmesi için bedensel olarak yapılan bir takım hareketlerdir. Futbol ve basketbol da bu tanımın kapsamına girdiği için, sporun kısımlarından bir kısımdır. Bu tanımın oturduğu her şey bir spordur. Bu yüzden spor denilince sadece futbol veya basketbol kastedilmiş olmaz.

İşte ibadet denilince, namazın aklımıza gelmesi de, spor denilince futbolun aklımıza gelmesi gibidir. Namaz da bir ibadettir ancak, ibadetin tanımı ve kapsamı namazdan ibaret değildir.

Bunun böyle olmadığına dair, sürekli okuduğumuz bir ayet, bize çok iyi bir ipucu vermektedir aslında. Yasin suresinin 60. Ayetinde Allah-u Teala şöyle buyurmaktadır:

“Ey Ademoğulları! Ben, size, “şeytana ibadet etmeyin. Çünkü o, sizin için apaçık bir düşmanınızdır,” diye emretmedim mi?” (Yasin, 60)

Sorumuz şu: Rabbimiz (*Subhânehü ve Teâla*) “Şeytana ibadet etmeyin demedim mi? Niye ediyorsunuz?” buyurarak, burda bizi neyden sakındırmaktadır? Şeytana ibadet etmek ne demektir? Nasıl olmaktadır?

Öncelikle biz bu ayetten çok net bir şekilde anlıyoruz ki, insanlar içinde şeytana ibadet eden gruplar var. Şimdi hepimiz, zihnimizde bunu aramaya çalışalım? Şeytana ibadet eden bu insanlar kimler acaba?

Eminim bu insanları ararken, zihnimizde oluşturduğumuz ve aradığımız resim şu: şeytanı temsil eden bir nesnenin önünde secdeye kapılan veya saygıyla eğilen insanlar.” Neden? Çünkü biz ibadet deyince, hemen secde etmeyi anlıyoruz da ondan.

Halbuki, aslına bakılacak olursa, tarih boyunca bu manada şeytana ibadet eden bir kavim gelmemiştir. İnsanlar, maalesef

her şeye tapmışlar, her şeyin önünde saygıyla eğilmişler ama bunu şeytana yapmamışlardır.

Sadece yakın dönemde Avrupa’da ortaya çıkan satanizm adında bir akım mevcuttur. Ancak bu akım, asla dini bir altyapısı olan bir oluşum değildir. Kiliseye karşı ortaya konulmuş bir isyandır. Kiliseye karşı çıkabilmek için kilisenin ve dolayısıyla Tanrının düşmanına sahip çıkmak, sözde onu tanrı edinmek. Yoksa, “aslında bizi yaratan şeytandır ve ibadeti de hak eden yalnız odur”, tarzında ortaya çıkmamıştır. Sadece, bir grup azgın ve sapık gencin, isyan adına ortaya attıkları dini değil, sosyolojik bir olaydır.

Peki, tarih bize, şeytana gerçek manada secde eden yada ona tapınan bir kavimden bahsetmiyorsa, Allah-u Teala bu ayette hangi insanlardan bahsetmektedir ve bizi neyden sakındırmaktadır?

Tam da burada, bir gerçek apaçık bir şekilde ortaya çıkıyor; demek ki ibadet, sade-

ce secde etmek, oruç tutmak, namaz kılmak demek değildir. Eğer böyle olsaydı, Allah-u Teala bize bu ayette şunu demiş olacaktı: Ben size şeytana secde etmeyin demedim mi, niye şeytana secde ediyorsunuz? Üstelik tarih boyunca ortada, şeytana secde eden kimse de yok? Rabbimizi (*Subhânehu ve Teâla*) böyle bir tezattan tenzih ederiz.

O halde nedir ibadetin manası?

İbadet: a-b-d kökünden gelir ve boyun eğmek, itaat etmek, isyan etmemek, tevazu göstermek gibi anlamlara gelir. Bundan dolayı Araplar köleye “abd” demişlerdir.

Bu manada ibadet etmek demek, ki-

şinin, yüksek güç ve iktidar sahibi birine karşı baş eğmesi, itaat etmesi, kendi hürriyet ve bağımsızlığından vazgeçmesi, onun karşısında her türlü mukavemet ve isyanı terk etmesi ve tam bir bağlılık ile ona boyun eğmesidir. İşte Araplar “abd” denilince bunu anlıyorlardı.

Demek ki “şeytana ibadet etmeyin” ne demekmiş? “Şeytana itaat etmeyin, şeytanın peşinden gitmeyin, şeytanın fısıltılarına kulak asıp ta Allah’a (*Subhânehu ve Teâla*) isyan etmeyin” demekmiş.

İbadetin, Kuran-ı Kerim’de kullanılan en yaygın manası, “itaat” manasıdır. Bunu, birçok Ayet-i Kerime’de görebilmekteyiz.

Bunlardan bir tanesi de Muminun suresi 47. Ayet-i Kerimesidir:

“Şu iki adamın kavmi bize ibadet ederken, şimdi biz kalkıp bizim gibi iki insana mı inanacağız? dediler.” (Muminun, 47)

Firavun ve hanedanı, Musa ve Harun aleyhimesselem için söylüyorlardı bunu. Yani “onların halkı, bizim kölelerimiz ve bize itaat ediyorlarken (ibadet ediyorlarken), biz kalkıp bu ikisine mi inanacağız?” demek istiyorlardı.

Halkın, bu firavun ve hanedanına itaati ve boyun eğmesi, ibadet diye isimlendiriliyorsa, burdan şu neticeği çıkarmamız kaçınılmaz olmaktadır; kimin emir ve yasakları, doğru ve yanlışları, haram ve helalleri ile hayatına yön veriyorsan, ona ibadet ediyorsun demektir. Bu, şeytan olsun, insan olsun, toplum olsun, kurum olsun fark etmez.

Evet, İbadetin manası sadece secde etmek, saygıyla eğilmek, namaz kılmak olmadığı gibi, sadece putlara ve taşlara yapılan bir şeyde değildir. Yaşayan, canlı kanlı adamları hiç farkında olmadan Rab edinmiş ve onlara ibadet ediyor olabilir insan.

Bu konuda hiçbir zaman gaflet içerisinde olmamalıyız. Her an kendimizi ve ibadetlerimizi, itaatlerimizi kontrol etmeliyiz. Çünkü Hesap günü herkes, dünyada ki bu gafletinden dolayı birbirini suçlayacaktır.

Rabbimiz (*Subhânehu ve Teâla*) Saffat suresi 22-23. ayetlerinde bu gerçeği şöyle bildirmektedir:

Allah, meleklere şöyle emreder: “Zulmedenleri, eşlerini ve Allah’ı bırakıp da ibadet ettiklerini toplayın, onları cehennemin yoluna koyun ve onları tutuklayın. Çünkü onlar sorguya çekileceklerdir. (Onlara seslenilir:) «Ne oluyor size, birbirinizle (dünyada olduğu gibi) yardımlaşmıyor-

sunuz?» Hayır, onlar bugün teslim olmuş kimselerdir. Kimi kimine yönelmiş olarak birbirlerine soruyorlar: «Siz bize sağdan gelirdiniz. Bize suret-i haktan görünürdünüz.» (Diğerleri de:) “Hayır” derler. “Zaten sizler mü’min kimseler değildiniz. Bizim üzerinizde zorlayıcı hiçbir gücümüz yoktu; hayır siz (kendiniz) azgın bir kavimdiniz. Artık Rabbimizin sözü (azap) bizim hakkımızda gerçekleşti. Biz onu mutlaka tadacağız. Evet, biz sizi saptırdık. Çünkü biz de sapkın kimselerdik.» Artık onlar o gün azapta ortaktırlar. (Saffat, 22-23)

İbadet edilenler ile ibadet edenler arasındaki bu diyaloga dikkatli baktığımızda, şunu çok net bir şekilde göreceğiz ki, burada ki mabutlardan (ibadet edilenlerden) kasıt, asla kavmin tapındığı putlar değildir. Bilakis onlardan maksat, halka görünüşte iyilik yapıyoruz izlenimini verirken sapıklığa sürükleyen, şerri ve fesadı ıslah adı altında yayan liderlerdir. Halkı, Hak’tan görünerek kandıran bu liderlere tabi olan halkın itaatine, Allah’u Teala apaçık ibadet demiştir.

Dediğimiz gibi, İbadetin, Kuran-ı Kerim’de kullanılan en yaygın manası, “itaat” manasıdır.

İbadetin manalarından biri itaat olduğu gibi, bazen itaat etmeden de bir kişiye veya nesneye ibadet ediyor olabilir insan. Eğer bir kişiye veya nesneye, aşırı bir tazim ve yüceltme ile ilahlık vasıfları yakıştırılıyorsa, O kişiyi ilah edinmiş dolayısıyla ona ibadet etmiş olur insan.

Yine bu konuda bize ışık tutacak iki Ayet-i Kerimeyi, çok dikkatli bir şekilde okumalıyız:

Rabbinin, onları ve Allah’ı bırakıp da ibadet ettiklerini bir araya getireceği ve (ibadet ettiklerine): “Siz mi saptırdınız benim şu kullarımı, yoksa onlar kendileri

mi yoldan saptılar” diyeceği günü hatırla. (Furkan, 17)

Onlar, “Seni eksikliklerden uzak tutarız. Seni bırakıp da başka dostlar edinmek bize yaraşmaz. Fakat sen onlara ve atalarına o kadar bol nimet verdin ki, sonunda seni anmayı unuttular ve helâke giden bir toplum oldular” derler. (Furkan, 18)

Ayetlerden net bir şekilde anlaşıldığına göre, burada kendisine ibadet edilen zümre, Peygamberler, Salihler ve velilerdir. İnsanların onlara ibadetleri ise, onları kulluktan çıkartacak vasıflar ile yüceltmek, huzurlarında ve gıyaplarında onları aşırı tazim ve takdis etmektir.

O halde, bir insanı överken veya ona saygı gösterirken, sadece Allah-u Teala’ya olması gereken övgü ve yüceltmelerle veya sadece Allah-u Teala’ya gösterilmesi gereken saygı yöntemleriyle saygı gösterilmesi asla caiz değildir.

Büyük bir dikkatle ve kıpırdamaksızın, Rabbimizin (*Subhânehu ve Teâla*) huzurunda, her namazımızda yaptığımız kıyıamları, saygıyla duruşları, kim olursa olsun başkalarına da saygı gösterme aracı olarak kullanamayız.

Sadece Allah-u Teala’ya ait olan vasıf ve sıfatları, muhtabımızı yüceltmek için, kim olursa olsun, hatta Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) dahi olsa kullanamayız.

Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*), bir gün kendisine bir şey söylemeye gelen birisinin söze başlarken, Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)’i çok fazla övmesi üzerine şöyle buyurmuştur:

“Beni Hristiyanların İsa (aleyhisselam)’ı aşırı övgüden ilahlaştırdıkları gibi övmeyin. Bana sadece Allah’ın kulu ve elçisi deyin yeter.” (Buhari)

Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*),

aşırı övme ve yüceltmeden ötürü ilah edinmenin yollarını kapatmakta ve en övülmesi gereken ve yüceltilmesi gereken benim, beni de Allah'ın (*Subhânehu ve Teâla*) kulu ve elçisi diye övün buyurarak, en üst sınırı çizmektedir.

Yine, ibadetin çok kullanılan manalarından biri de, Dua'dır.

Rabbimiz şöyle dedi: "Bana dua edin, duânıza cevap vereyim. Bana ibadet etmeyi kibirlerine yediremeyenler aşağılanmış bir hâlde cehenneme gireceklerdir." (Mu'min, 60)

Allah-u Teala, bu Ayet-i Kerime de, duadan yüz çevirenleri, ibadetten yüz çevirenler diye vasıflayarak, duayı bir tür ibadet saymıştır. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) ise, bu manayı pekiştirmek adına, bu ayeti okuduktan sonra:

"Dua, ibadetin ta kendisidir" buyurmuştur. (Tirmizi)

Allah (*Subhânehu ve Teâla*) ve Rasulü (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) dua etmeyi bir ibadet olarak tanımlamışlar ve hatta ibadetin ta kendisi olarak bildirmişlerdir. O halde ibadetlerimizde Allah'ı (*Subhânehu ve*

Teâla) birlememiz ve sadece O'nu mabud bilmemiz için sadece Allah'a (*Subhânehu ve Teâla*) dua etmemiz gerekmektedir.

Dua, çağırma, bir şey dilemek, yardım istemek gibi manalara gelir. Ancak her yardıma çağırma dua değildir. Bir yardım istemenin dua olabilmesi için, sebepler aleminin dışında ve somut imkanları aşan boyutta olması gerekmektedir.

Bilindiği üzere, Allah-u Teala her şeyi, bir sebep ve sonuç ilişkisi içerisinde yaratmıştır. Herkesin ve her şeyin, imkan ve kabiliyeti dahilinde yapabileceği ve yapamayacağı şeyler vardır.

İnsan, düz alanda en fazla birkaç kilometre ilerisini görebilir, 100-200 metre ilerisinde ki sesleri işitebilir, bir yere ulaşmak istediğinde yürümesi veya taşıta binmesi gerekir...

İşte bu sınırlar içerisinde bulunan herhangi birinden, bu sınırları aşmayacak şekilde bir yardım isteme, tabi ki dua değildir. Bu apaçık maddi sebeplere sarılmaktır.

İnsanın hasta olduğunda doktoru çağırması, elbette ki doktora dua etmek değildir. Doktoru telefonla arayacak, doktor bir ara-

baya binip gelecek ve hastaya ilaç yazacak, O'da onları alıp içecektir. Hepsi sebepler dairesi ve insanın imkan ve kabiliyetleri sınırları içerisinde cerayan etmektedir.

İşte bu sebepler dairesi dışında ve insanın imkan ve kabiliyetlerini aşan meselelerde yardıma çağırma veya dilekte bulunma ise apaçık duadır. Ve dua sadece Allah-u Teala'ya yapılır.

Söz gelimi arabası bozulup, yolda kalan bir kişinin, Yetiş Ya Şeyhim! Himmet ya Gavs'ım! demesi, şeyhine yapmış olduğu apaçık bir duadır.

Çünkü, sebepler aleminin dışında ve O'nun imkan ve kabiliyetlerinin üstünde bir şeyi, O'ndan istemektedir. O, bu dileğiyle, Şeyhinin, her an O'nu duyduğuna, O'nun bu zor anını gördüğüne ve hemen gelip yardım edebileceğine inanıyor demektir.

Bu durum ile, telefonla tamirci çağırmak arasında ciddi bir fark vardır? Telefon ile tamirci çağırmak, tamamen sebeplere sarılmaktır. Sebepler aleminin içerisinde, imkan ve kabiliyetleri aşmadan yardım istemektir ve asla dua değildir.

Rabbimiz bunun gibi tüm olaylarda, sebeplere sarılmamızı ve bu sebep ve imkanları aşan her durumda, sadece ve sadece kendisine dua etmemizi emretmektedir. Bunu, her namazımızın, her rekatında bize tekrar tekrar hatırlatmaktadır:

(Allahım!) Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz. (Fatiha, 5)

İbadetlerimizde Allah-u Teala'yı birleştirmemiz, yani sadece Allah-u Teala'ya ibadet ediyor olabilmemiz için, sadece ve sadece O'na dua etmeli, O'ndan dilemeli ve O'nu (Subhânehu ve Teâla) çağırmalıyız. Çünkü:

“Kullarım sana beni sorunca, haber ver ki, ben şüphesiz onlara yakınam. Bana dua edenin duasını kabul ederim. ” (el-Bakara, 2/186)

Bütün konuyu özetleyen son bir Ayet-i Kerime:

De ki: “Ben de ancak sizin gibi bir insanım. (Ne var ki) bana, ‘Sizin ilâh’ımız ancak bir tek ilâhtır” diye vahyolunuyor. Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, salih amel yapsın ve Rabbine ibadette kimseyi ortak koşmasın.”(Kehf, 110)

EMANET İLE HIYANET BİR OLUR MU HİÇ?

Bir insanın sahip olacağı en güzel özelliklerden birisi kuşkusuz eminlik sıfatıdır. En çirkini ve kötüsünde hiyanet sıfatı insanın hain olmasıdır. Bundan dolayıdır ki Allah (*Subhânehu ve Teâla*) peygamberlerini eminlikle vasıflamıştır. O peygamberlerden bir çoğu ümmetlerine “Ben sizin için emin (güvenilir) bir elçiyim.” diyordu. Yaratılmışların en üstünü olan Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) efendimizde kendisine peygamberlik verilmezden önce sadık ve emin lâkapları ile anılıyordu. Bu sıfat onun için ne kadar güzel bir sıfattı ki peygamber olduktan sonra da Allah hakkında din ve ahiretle ilgili konularda yalan söyleyemeyeceğine dair insanlığa bir güvence veriyordu. Hatta Mekkeliler Kâbe’nin onarımı bittiği zaman Hacerul esved’i yerine kimin yerleştireceği konusunda ihtilafa düştüler. Her aile bu şerefın kendisine ait olmasını istiyordu, kendi aralarında şöyle bir karar vermişlerdi. Şu kapıdan ilk kim girerse o bizim aramızda hakem olsun ve o kapıdan ilk girenin Peygamber (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) olduğunu görünce “İşte size sadık ve emin birisi geldi.” Dediler. Sonunda onun verdiği karara razı olup Hacerul esved’i yerine yerleştirdiler.

Yine Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sel-*

lem) efendimiz Mekke’de on üç yıl boyunca kendisine ve ashabına onca eziyetler yapılmış olmasına, Mekkeliler kendisini ve ashabını öldürmeye kastetmelerine rağmen Medine’ye hicret etmeye karar verdiği zaman, amcasının oğlu Hz. Ali’yi (*Radiyallahu anhu*) yanında müşriklere ait emanetleri yerlerine teslim etmesi için ardında bırakıyordu.

Öte yandan eminlik vasfının tam zıddı olan hiyanet ise müşriklerin ve Yahudiler’in sürekli yapageldikleri bir davranış olmuş ve sayılamayacak kadar çok vuku bulmuştur. Özellikle Yahudiler kendi kitaplarında yazılı olan vasıflara göre bir peygamber beklemekte idiler. Bekledikleri bu peygamberin bütün sıfatlarını ve alametlerini biliyorlardı. Hatta Evs ve Hazrec kabilelerine “Yakında bir peygamber çıkacak ve biz onunla birlikte size karşı savaşacağız.” diyerek meydan okuyorlardı. Rasulullah(*Sallallahu aleyhi ve sellem*) Medine’ye hicret ettikten sonra insanlar arasında beklenen peygamberin zuhur ettiği yayılmaya başlar. Yahudi kabilelerinin birinin reisinin kızı olan ve Müslüman olduktan sonra Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)’in zevcesi olmakla şereflenen Safiye annemiz o dönemde cereyan eden bir hadiseyi şöyle anlatıyor; “Rasulullah’ın Medine’ye hicret ettiği haberi yayılmaya başlayınca

babam Huyey bin Ahtab, amcam Ebu Yasir bin Ahtab ile birlikte Rasulullah'ı gözetlemek, daha önce tevrattan öğrendikleri âlâmetler onda gerçekten bulunuyor mu diye kontrol etmek üzere onun yanına giderler. Birde bakarlar ki tüm âlâmetler kendisinde bulunuyor." Safiye annemiz buradan itibaren şöyle anlatıyor;

"Ben evde iken babam ve amcam bir anda eve girdiler. İkisinde öfkeleri yüzlerinden okunuyordu. Amcam Ebu Yasir babama; "Bu O mu?" diye sordu. Babamda "Evet O" diye cevap verdi. Peygamberin Yahudilerden değilde Araplar arasından gönderilmiş olmasından dolayı çok öfkelenmişlerdi. Amcam "Peki ne yapacaksın?" diye sordu, babam "O'na düşman olacağım." diye cevap verdi."

Bu kıssadan da anlaşıldığı gibi Yahudiler Peygamber (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in bütün sıfatlarını bilmelerine rağmen inkâr ediyorlar ve ona düşman oluyorlar, büyük bir hıyanet içerisine düşüyor, Allah'a verdikleri söze, yanlarındaki kesin bilgilere, göğüslerinde taşıyıp durdukları ilme, hıyanet ediyor, insanları onu inkar etmeye çağırıyor ve Hz. Muhammed (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in peygamber olduğunu çok iyi bilmelerine rağmen bildikleri bu doğruları insanlara anlatmıyorlardı. Bu yaptıkları açıkça bir hıyanetten başka bir şey değildi.

Tabi'in ileri gelenlerinden biri olan Abdullah bin Mubarek de bizlere emanet konusunda bir ders veriyor. Günlerden bir gün kendisi Şam'da iken bir arkadaşından ödünç bir kalem alır, kalemi sahibine vermeden önce bir yolculuğa çıkar, uzun ve yorucu bir yolculuğun ardından İran'ın Merv denilen bölgesine vardıklarında ödünç aldığı kalemi sahibine teslim etmediğini hatırlar. Hemen oradan geriye döner. Dönemin şartları şimdiki gibi değildir ki bir uçak bileti

alıp hemen uçağa binip gelsin yada otobüsle birkaç günde geliversin. Her şeye rağmen her türlü yolculuk meşekkatine katlanarak Şam'a kadar gelir ve kalemi sahibine iade eder. Çünkü onun kalbinde emanet denen bir inanç ve "O müminler ki verdikleri söze ve emanetlerine riayet ederler." ayetine olan güçlü bir iman vardır. Bunu da bizzat yaşayarak gösterdiği bu davranışı ile ispat eder.

Günümüz tüccarlarından birinin başından geçen bir hıyanet örneğinde de emanetin ve hıyanetin kesinlikle eşit olamayacağına dair bir ibret vardır.

Bu tüccar bir kimseden iki yüz bin dinar borç alır, aradan belli bir müddet geçtikten sonra aldığı borcu ödeme zamanı gelince borç sahibi kimse parasını ister. Fakat bu tüccar aldığı borcu inkâr eder. "Ben senden borç falan almadım, elinde belgen varsa göster, şahidin varsa getir." diyerek kendisine güvenip borç veren bu kimseye zulmeder o kimse "Allah şahidimdir." Dediye de kendisine iltifat etmez. Aradan belli bir müddet geçtikten sonra bu tüccar yaptığı bir ticaretten beş yüz bin dinar zarar eder. Karısı kendisine "Senin ettiğin bu zarar ikiyüzbin dinarı sahibine ödemediğin için senin başına gelen bir cezadır, bir musibettir." dedi ise de yine de borcunu ödemeyi düşünmez. Bu olayında ardından henüz birkaç ay geçmiştirki borcunu ödemeyen bu tüccar bir trafik kazasında üç oğlunu birden kaybeder. Karısı bu olay üzerine "Ben başımıza gelen bu ikinci musibetin ancak borcunu inkar ederek kendisine zulmettiğin mazlumun duasının üzerimizde gerçekleştiğine inanıyorum" der.

İşte emanetler böyle zayi edildikçe artık kıyamet alameti olarak sayılan böylesi hadiselerin çokluğuna şahit olmaktayız. Hz. Peygamber (*Sallallahu aleyhi ve sellem*); "Emanetler zayi edildiği zaman artık kıya-

meti bekle.” diye buyurmaktadır.

Ömer bin Hattab bir gece Medine sokaklarında dolaştığı sırada bir evden kızına süte su karıştırmasını söyleyen bir kadının sesini duyar. Kızı annesine cevaben “Hayır vallahi karıştırmam. hem sen Ömer bin Hattab’ın bunu yasakladığını duymadın mı?” der. Annesi “Ömer bizim ne yaptığımızı nerden bilsin. Hem biz gizledikten sonra kim ona gidip haber verebilir ki!” deyince kızı şöyle cevap verir; “Ömer görmüyorsa Ömer’in Rabbide mi görmüyor? Şüphesiz Allah her yaptığımızı görüp duyuyor cevabını verir. Kendisinde eminlik sıfatı bulunan bu kızın

verdiği bu muhteşem cevap üzerine Ömer bin Hattab bu ev ile özellikle ilgilenir ve bu evin kızı ile oğullarından biri olan Asım’ı evlendirir. Onların bu evliliğinden bir kız çocuğu dünyaya gelir ki bu kız çocuğu da ileride Ömer bin Abdulaziz’in annesi olacaktır. Böylelikle Ömer bin Hattab zürriyetine emin bir gelin getirmiş. Onlarda bu eminliği soylarında devam ettirmişlerdir.

İnsanların dinde ilk kaybettikleri şey emanet olmuştur Allah’ın kendisine rahmet ettikleri hariç. İnsanlar arasında emanet sıfatının kaybolduğuna şahit olmaktayız. Hatta öyle zamanlar gelecektir ki falanca köyde kendisine güvenilir bir adam vardır

diyecekler. Allah (*Subhânehu ve Teâla*), “Biriniz diğerine güvenirse kendisine güvenilen kişi emaneti sahibine teslim etsin.” diye buyurmasına rağmen ihanetin günümüzde aşırı derecede arttığını görmekteyiz.

Büyük bir günah, isyan, iğrenç bir davranış olmasına rağmen insanlar arasında ihanet o kadar yaygınlaşmıştır ki artık normal bir davranışmış gibi algılanmaya, bazı kimselerin ihaneti kendisine bir meziyetmiş gibi yakıştırdıklarına bile şahit oluyoruz. Peygamber (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) “Sana güvenen kimseye emanetini geri ver. Sana ihanet eden kimseyede sakın ihanet etme.” Buyurmuştur. Hadiste dikkat edilirse sana güvenen kimseye ihanet etme denilmemiş aksine sana ihanet eden kimseye ihanetle karşılık verme denilerek ihanetin ne kadar çirkin olduğuna, bir Müslüman’a asla yaraşmayan bir sıfat olduğuna dikkat çekilmiştir.

Aynı zamanda ihanet, “Kendisine emanet verildiğinde ihanet eder.” diye buyrulan hadiste münafıkların en belirgin özelliklerinden sayılmıştır. Başka bir hadiste Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) “İnsanlar üzerine öyle aldatan yıllar gelir ki o yıllarda yalancılar doğrulanır, doğrular yalanlanır. Hainlere güvenilir, güvenilir insanlar hain sayılır. Ruveybida konuşur diye buyurmaktadır. İşte içinde yaşadığımız ahir zamanın bazı özelliklerini Peygamber (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) bu şekilde haber veriyor. İnsanlar hain olmalarına rağmen önemli makamlara getiriliyor ve değerli insanlar ise aşağılanıyor. İnsanlar bir buhran içerisinde hayatlarını sürdürmeye çalışıyorlar.

“Bütün ademoğlu hata eder. Hata edenlerin en hayırlısı da tevbe edenlerdir.” Bu hadis bize insanoğlunun sahabe bile olsa bazen hata yapabileceğini ifade ediyor. İşte o hata yapan sonrada müthiş bir şekilde tevbe eden sahabilerden biri Ebu Lübabedir.

Peygamber (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) Hendek savaşıdan sonra ikinci namazını Beni Kurayza'da kılacağız diyerek hızlı bir şekilde Beni Kurayza Yahudileri üzerine hücum ettiği zaman Ebu Lübabe de Beni Kurayza'ya varır. Müslüman olmadan önce Yahudilerle arasında bir muhabbet dostluk bulunduğu için Ebu Lübabe'nin yanına gelirler, ağlayıp sızlanan yaşlılar kadın çoluk çocukları ile onu etkilemek, perişan olduklarını ona hissettirmek isterler. Yahudiler Ebu Lübabe'ye "Bizim hatırımız için söyle!" Peygamber (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'i kast ederek "Senin arkadaşın bize ne yapacak diye sorarlar?" O da eliyle boğazını işaret ederek Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in onları öldüreceğini bildirir. Fakat Ebu Lübabe bu yaptığıın peygamberin savaş sırrını açığa vurmak ve ona ihanet etmek olduğunu, kendisinin de ona ihanet etmiş olduğunu fark eder, yaptığı bu davranıştan son derece pişmanlık duyar. O kadar rahatsız olur ki Medineye giderek arkadaşlarına, kendisinin Peygamber'in sırrını açığa vurarak ona ihanet ettiğini, bu olayın Peygamber'e haber verilmesini, kendisinin de mescidin bir direğine bağlanmasını ve kendisine esir muamelesi yapılmasını söyler. Bu olay üzerine "Ey iman edenler! Allah'a ve Rasulü'ne ihanet etmeyin. Ve bilip durduğunuz halde emanetlerinize de ihanet etmeyin." ayeti iner, Ebu Lübabe yaptığından son derece pişmanlık duyarak ağlamaya başlar. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) onun hakkında "Madem ki böyle bir günah işlemiş onun hakkında ben hüküm veremeyeceğim. Allah'ın hükmünü bekleyeceğiz." der.

Evet doğrudur Ebu Lübabe büyük bir günah işlemiş, Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in emanetine ihanet ederek büyük bir hatanın içine düşmüştür. Bu olayın ar-

dından Ebu Lübabe günlerce mescidin direğinde bağlı kalır. Kendisini sadece namaz ve abdest ihtiyacı için çözerler, sonrada tekrar direğe bağlarlar. İnsanlar onunla hiç ilgilenmez, hiç konuşmazlar oda direkte bağlı bir şekilde neredeyse hiç hareket etmeden sadece Allah'ın kendisi hakkında vereceği hükmü bekler. Bir gece Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*), Ümmü Seleme annemiz namaz kılarken onun odasına girer, o anda gülmeye başlar. Ümmü Seleme annemiz Rasulullah(*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'e "Ne oldu seni güldüren nedir?" diye sorar. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*), "Allah Ebu Lübabe hakkında " 'Diğer bir kısımda günahlarını itiraf ettiler. Onlar salih ameli başka bir kötü (amel) ile karıştırmışlardır. Umulur ki Allah onların tevbelelerini kabul eder.' Onun tevbesini kabul eden bu ayeti indirdi." buyurur. Ümmü seleme annemiz de hemen Ebu Lübabe'ye tevbesinin kabul edildiği müjdesini haber verir.

Allah kendisine rahmet etsin! Ebu Akil hac ibadeti için Mekke'ye gittiği zaman orada başına gelen bir ibretlik hadiseyi şöyle anlatır; "Son derece ihtiyaç sahibi olduğum sadece hacılara ikram edilen şeylerle karnımı doyurabildiğim bir dönemdi. Bir gün yerde kırmızı bir ipe dizilmiş inci bir kolye buldum. O kadar değerli bir kolyeydi ki kimin eline geçse sahibini baya bir zengin ederdi. Hac mevsimi olması her tarafın aşırı kalabalık olmasına rağmen kolyenin sahibini aramaya başladım, uzun süre aradıktan sonra "Bir yerde ihtiyar bir adam var kaybettiği bir eşyasını arıyor." dediler hemen vakit kaybetmeden o ihtiyarın yanına gittim bulduğum kolyenin nasıl bir şey olduğunu sordum. Tam elimdeki kolyeyi tarif ediyordu, bende "İşte kolye burada onu ben bulmuştum günlerdir de sahibini arıyordum." deyip kolyeyi ihtiyar adama teslim ettim. Hac

ibadeti bittikten sonra Beytul Makdis'e oradan da Şam üzerinden memleketimin yolunu tutmuştum. Halep bölgesine geldiğimde bir mescide girdim hava çok soğuktu. Aynı zamanda çokta açtım. Fakirlikten karnımı bile doyuramıyordum, geceyi o mescitte geçirdim, sabah namazı olunca insanlar beni gördüler. "Bu mescidin imamı vefat etti, sen bize namaz kıldırır mısın?" dediler. Bende onlara namaz kıldırıdım oradan ayrılmama müsaade etmeyip orada sürekli olarak kendilerine namaz kıldırarak için kalmamı istediler. Bende onlara uzun bir müddet namaz kıldırılmaya devam ettim. Mescittekiler birgün "Bu mescidin vefat eden imamı ardından bir kız bıraktı başkada kimsesi yok sen onunla evlenirmisin?" dediler. Bende onlara evlilik için hiç malım mülküm olmadığını söyleyince "Zaten bu kızın bir evi var orada yaşarsınız böylece burada sürekli bize namaz kıldırılmaya devam edersin." dediler. Bende kabul ettim vefat eden imamın kızıda evlenmeyi kabul edince onunla evlenip orada kaldım. Günlerden bir gün hacda bulup sahibine teslim ettiğim kolyeyi eşimin elinde görünce çok şaşırdım. "Subhanallah sen bu kolyeyi nereden buldun" diye sordum, O da "Bu kolye benimdir." deyince hacda başıma gelen olayı o kolyeyi bulup ihtiyar bir adama teslim ettiğimi anlattım. Ben eşime başımdan geçen bu olayı anlatınca "O adam benim babamdı." dedi. Bende mescidin ve-

fat eden imamının o ihtiyar adam olduğunu anlamıştım. Sonra eşim, babasının daima, kolyeyi kaybettiğinden sonra bir gencin bulup kendisine teslim ettiğinden bahsederdi ve 'Allah'ım benim kızımı bu kolyeyi bulup sahibine teslim eden genç gibi biriyle evlendir.' diye sürekli dua ettiğinden bahsetti. Demek ki babasının duası kabul oluyor Allah'ta kızını tamda babasının istediği gibi bir adamla evlendiriyordu."

Ebu Akil eminlik vasfı ile kendini donatmış, Allah'ta onu dünyada miskin iken böylesine büyük bir mükafatla ödüllendiriyor, emanetin ihanetle kesinlikle yan yana dahi gelemeyeceğini, birkez daha gözler önüne seriyordu.

Nice insanlar vardır elinde belgesi, şahidi, senedi olmamasına rağmen emanete riayet eder, hak sahibine hakkını verir. Niceleride şahitler, senetler, belgeler olmasına rağmen yinede sahtekârlık, düzenbazlık peşindedir. Hakkı sahibine teslim etmediği gibi hakkı olmayan şeyleri elde etmek için uğraşır durur. Bu insanlar emanetin ne kadar ağır bir mesuliyet olduğunu Allah (*Subhânehu ve Teâla*)'ın emaneti gökyüzüne, yeryüzüne, dağlara arzetmesine rağmen emaneti yüklenmekten imtina ettiğini sonunda insanın emaneti yüklendiğini kıyamet günü Allah'a hesabının verileceğini hakkı ile idrak etseler acaba kimseye ihanet edebilirler mi ?

İSLAM'A GÖRE ARKADAŞ SEÇİMİ

Hamd, âlemlerin rabbi olan Allah'a, salât ve selâm Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'e, ashabına ve bütün muvahhid Müslümanlara olsun.

İzzetten ve şereften mahrum olan toplumlarda, İslam inancını ve güzel ahlâkı bir arada bulundurmamak gerçekten zordur. İnsanoğlu da yaratılış itibarı ile sosyal bir varlık olduğundan dolayı kendi akranlarıyla iletişim kurma ihtiyacı hisseder. İyi bir şekilde analiz edildiği zaman, çoğu kere insanoğlunu, hem bu dünyada hem de ahirette bedbaht eden ya da mutlu eden arkadaşlarıdır. Bu yüzden dinimiz İslam, kimlerle arkadaşlık kurulacağını bizlere bildirmiş ve birtakım uyarılarda bulunmuştur.

Allah (c.c)'in izni ve inayetiyle dergimizin bu sayısında, İslam'a göre arkadaşlık seçimi nasıl olmalı, nelere dikkat edilmeli, iyi arkadaşlığın faydalarından ve kötü arkadaşlığın akıbetinden bahsetmeye çalışacağız. (İnşallah)

Şunu unutmamak gerekir ki her insanla arkadaşlık kurulmaz. Allah Rasûlu (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) bu konuda şöyle buyurmaktadır: "Kişi, arkadaşının dini üzeredir. Öyleyse arkadaşlık yaptığınız kimseye dikkat edin!" (Ebu Davut)

Özetleyecek olursak arkadaşlık hususunda şu maddeleri gözetmek zorundayız:

1-Arkağaşlık Sadece Mü'minlerle Kurulmalıdır.

Arkadaşlık kurulacağı kişilerde ilk aranması gereken şartlardan bir tanesi akidesini, İslam üzerine kurmuş muvahhid kişilerden olması gerekmektedir. Yoksa kendi gibi düşünmediği kişileri arkadaş edinmesi mümkün değildir. Dinimiz İslam, birçok nassla böyle kimselerle arkadaşlık edilmesini meşrû görmemektedir. Nitekim Allah (cc) şöyle buyurmaktadır:

"Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesin. Kim bunu yaparsa, artık onun Allah nezdinde hiçbir değeri yoktur. Ancak kâfirlerden gelebilecek bir tehlikeden sakınmanız başkadır. Allah, kendisine karşı (gelmekten) sizi sakındırıyor. Dönüş yalnız Allah'adır." (Al-i İmran/28)

"Ey iman edenler! Yahudileri ve Hristiyanları dost edinmeyin. Zira onlar birbirinin dostudurlar (birbirinin tarafını tutarlar). İçinizden onları dost tutanlar, onlardandır. Şüphesiz Allah, zalimler topluluğuna yol göstermez." (Maide/51)

Müslüman bireylerin, Müslüman olma-

yan kişilerle arkadaşlık edilmesini yasaklayan başka ayetlerde mevcuttur. Bizler bu zikrettiğimiz iki ayetle iktifa edeceğiz.

Allah Rasûlu (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in hadislerine baktığımızda, ümmetine bu konuda çok dikkatli olmalarını emretmiştir. Nitekim Ebû Dâvûd ve Tirmizî'de geçen bir hadiste, Allah'ın Rasûlu şöyle buyurmaktadır: “Ancak mü'min kişiyle arkadaşlık et, yemeğini sadece Allah'tan sakınan insanlar yesin.”

2- Hangi Arkadaş Daha Hayırlıdır?

Yazımızın girişinde de dediğimiz gibi tevhid ehli olmayan kişilerle arkadaşlık kurmak caiz değildir. Peki, her Müslüman ile tabiri caiz ise sıkı-fıkı şekilde arkadaşlık kurulması mümkün müdür? Bu sorunun cevabını gelin, Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in bizatihi kendisinden dinleyelim:

Ebû Bekir Bezzâr'ın, İbn-i Asâkir'den zayıf senetle rivayet ettiği bir hadiste, ashâbı kiram Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'e, “Ya Rasûlullah! Hangi arkadaş daha hayırlıdır?” diye sordular, Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'de şu üç özelliği zikrederek cevap verdi:

- Görünümü size Allah'ı hatırlatan,
- Konuşması ilminizi artıran,
- Ameli ahireti hatırlatan kimsedir.

Evet, Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in bu hadisinde herkesle arkadaşlık edilmeyeceği ve hayırlı arkadaşın nasıl olduğunu bizlere bildirilmektedir.

Bu hadise binaen;

- Meclislerde Allah'ın kitabını zikredip, gıybeti ve kötü zannı engelliyorsa,
- İyiliği emredip, kötülükten alıkoyarsa,
- Allah'ı görüyormuş gibi ibadet ediyorsa,
- Dili zikirle ıslanıyorsa,
- Sevdiği şeyleri kardeşleri için de istiyorsa,
- Mü'minleri dost, kâfirlere ve müşriklere düşmanlık ediyorsa,
- Anne, baba ve akraba hukukuna riayet ediyorsa,
- Malı ve canıyla Allah yolunda cihad ediyorsa,

Ve buna benzeyen iyi ahlaklara yönelip, kötü ahlaklardan kaçınıyorsa görünümü size Allah'ı hatırlatıyor, konuşması ilminizi

artırıyor ve ameli ahireti hatırlatıyordur, demektir..

3- Güzel Ahlaklı Olmalı ve Sünnete Muhalif Olmamalıdır.

Arkadaşlık seçiminde dikkat edeceğimiz hususlardan biride; güzel ahlak sahibi olmayan kişilerden uzak durmamız gereklidir. Bunlara dikkat edilmediği zaman ya sen onları kendine çekip iyi ahlaklı kişilerden olacaklar ya da onlar seni kendilerine çekecektir. Bunun başka bir yolu yoktur. Allah Rasûlu (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) ümmetini, kötü arkadaşlarla dostluk kurmaktan men etmiştir.

Kötü arkadaşlarla dostluk kurulmaya-
cağını İbn-i Asâkir'den gelen şu rivayet bizlere bildirilmektedir: Rasûlullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmaktadır: "*Aman ha kötü arkadaştan sakın! Zira sen onunla tanışırsın.*" Zaten "Bana arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim" atasözü de bu hadise binaen söylenmektedir.

Cüneyd Bağdadi ise şöyle der: "Güzel ahlaklı günahkâr bir arkadaşımın olması, kötü ahlaklı âlim bir arkadaşımın olmasından daha iyidir."

Said b. Müseyyeb'in, Ömer(*Radiyallahu anhu*)'den yaptığı rivayette, Ömer (*Radiyallahu anhu*) arkadaş hakkında iyi düşünülmesini istemekte ve şöyle demektedir:

"Dürüst ve erdemli arkadaşlar edin! Onların korumasında güvenle yaşarsın. Arkadaşın senden istediği bir işi en güzel bir biçimde yerine getir ki, gerektiğinde sana daha güzeli ile karşılık versin. Düşmanlıktan da uzaklaş! Yalnızca güvenilir insanlarla arkadaşlık yap! Güvenilir olanlar ise Allah'tan korkanlardır. Günah içinde bir hayat sürenlerle arkadaşlık yapma, onlardan ancak kötülük öğrenirsin! Onlara sırrını söyleme! İşlerini Allah'tan korkanlara danış

ve onların görüş ve düşüncelerini önemse!"

Allah (cc), bu dünyada kötü arkadaş edenlerin ahirette bin pişman olacaklarını, pişmanlıktan dolayı ellerini ısıracaklarını bizlere indirmiş olduğu kitapta şu şekilde bildirmektedir:

"Zâlim, o gün elini ısıracak ve: "Ah ne olurdu. Peygamberle bir yol edinseydim! Yazıklar olsun bana, Ne olurdu filânı dost edinmeseydim! Andolsun, Kur'an bana geldikten sonra beni ondan o saptırdı. Zaten şeytan insanı yardımcısız bırakıverendir!"(Furkan/25-27)

Birde dikkate edeceğimiz diğer bir konu ise arkadaşımızın bidat sahibi biri olmasıdır. Allah Rasûlu (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in bidat sahibi kişilerle arkadaşlık edilemeyeceğini bildiren birden fazla hadisi vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

"*Bidat sahibine hürmet eden, İslamiyeti yıkmaya yardım etmiş olur.*"(Taberani)

"*Bidat ehline sert davran! Allah (cc), onlara düşmandır.*"(İbn-i Asakir)

"*Onlardan kaçın! Sizi delalet ve fitneye düşürmesinler.*"(Müslim)

"*Hasta olurlarsa, ziyaretlerine gitmeyin!*"(Ebu Davut)

"*Karşılaşınca, onlara selam vermeyin!*"(İbn-i Mace)

"İmam Ahmed bin Hanbel şöyle der: "Kim mantık ve bidat ehline yardım ederse, İslam'ın yıkılmasına yardım etmiştir."(Tabakaru'ul Hanabile)

4- Dünya Hayatına Önem Vermemesi

Arkadaşlıkta aranması gereken bir diğer şartta; seçmiş olduğun arkadaşın ahiret hayatını unutup, dünya hayatına meyyal etmeyen kişilerden olması gerekmektedir. Çünkü kendisini dünya hayatına kaptıran kimseler, sende zamanla dünya hayatının eğlencesine ve süsüne iletebilir ve ahiretini

unutmana sebep olabilir.

İşte bu gibi sebeplerden dolayı böyle kimselerle arkadaşlık yapmaktan sakın! Senin imanını ve takvanı artıracak kişilerle arkadaşlık yap!

Allah (cc) kitabında, müminlere, takva sahibi ve iyi kişilerle beraber olmalarını tenbih etmektedir. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

“Ey iman edenler! Allah’tan korkun ve doğrularla beraber olun.”(Tevbe/119)

Buraya kadar anlattığımız hususlar bir kimsenin arkadaşlık edeceği kişilerde araması gereken şartlar ve kurallardır.

İyi Arkadaş Edinmekle İlgili Rasûlullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in Hadisleri

Ebu Musa (rr)’dan rivayet edilen bir hadiste, Allah Rasûlu (Sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmaktadır: *“İyi arkadaşla kötü arkadaşın misali, misk taşıyanla körük üfüren gibidir. Misk taşıyan ya sana verir yahut satın alırsın yahut ta o miskten güzel bir koku duyar-sın. Körük üfüren ise, ya senin elbiseni yakar yahut ondan pis bir koku duyar-sın.”*(Buhari)

Ömer (rr)’den rivayet edildiğine göre Allah Rasûlu (Sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: *“Allah’ın kulları arasında öyle grup var ki, onlar ne peygamberlerdir ne şehidlerdir. Üstelik kıyamet günü Allah indindeki makamlarının yüceliği sebebiyle peygamberler de, şehidler de onlara gıpta ederler.”*

Ey Allah’ın Rasûlu! Onlar kimlerdir, bize haber verir misin?

“Onlar aralarında ne kan bağı ne de birbirlerine bağışladıkları bir mal olmadığı halde, Allah adına birbirilerini sevenlerdir. Allah’a yemin ederim, onların yüzleri mutlaka nurdur. Onlar bir nur üzeredirler. Halk korkarken, onlar korkmazlar. İnsanlar üzülmürken, onlar üzülmezler.”

Ve şu Ayeti kerimeyi okudu:

“İyi bilin ki, Allah’ın veli kulları için

hiçbir korku yoktur, onlar mahzunda olmayacaklar.”(Yunus/62) (Ebu Davut)

Selef-i Salih’inin Arkadaş İle İlgili Sözleri

Abdullah b. Ömer (rr) şöyle demiştir:

“Allah’a yemin ederim ki bir ömür boyunca hiç iftira etmeden kesintisiz oruç tutsam, hiç uyumaksızın gecelerimi ibadetle geçirsem ve bütün malımı Allah yolunda karşılıksız harcasam fakat öldüğüm gün kalbimde Allah’a itaat edenlere karşı bir sevgi, isyan edenlere karşı da bir nefret taşımasam bu yaptıklarımın hiçbir faydası olmaz.”

Hasan Basri (rr) şöyle der:

“Ey Âdemoğlu! ‘Kişi sevdiği ile beraberdir.’ Sözü seni aldatmasın! İyilerin yaptıklarını yapmadıkça iyilerden olamazsın! Zira Yahudi ve Hıristiyanlar da peygamberlerini sevdiklerini söylerler; fakat onlarla beraber değildirler.”

Mücahid (rr) şöyle der: *“Birbirlerini Allah için sevenler bir araya gelerek birbirlerine tebessüm ettiklerinde, kışın kurumuş yaprakların dallardan dökülmesi gibi günahları dökülür.”*

Allah (cc) bizlere hem bu dünyada hem de ahirette iyi kişilerle beraber olmayı nasip etsin. (Allahumme Âmin)

İNFAK

Kuran-ı Kerim'in bir çok ayetinde Rabbimiz (*Subhânehu ve Teâla*), Mü'min kulu, kafir, müşrik ve münafıklardan ayırt etmek için, O'nun bir çok üstün özelliklerinden bahseder. Bu ayırt edici özellikler, sanıldığı gibi sadece imanî ve akidevî ayrıcalıklar değildir elbette. Mü'min kul, sahip olduğu (veya olması gerektiği) bir çok ahlâkî erdemleri ile de, kafir, müşrik ve münafıklardan, siyah zemin üzerinde ki beyaz bir nokta gibi ayırt edilir/edilmelidir.

Bunun için, bugün Kuran-ı Kerim'i açtığımızda, okumaya başladığımızda, karşımıza çıkan ilk ayetlerde Rabbimiz (*Subhânehu ve Teâla*), muttaki kullarının işte bu ayırt edici özelliklerinden bahsederken, ilk sıraya şu üç özelliği alıyor:

"Onlar, gaybe inanırlar, namazı dosdoğru kılarlar ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden infak ederler." (Bakara, 3)

Bu ayetlerde Takva sahibi olan Muttakî kulların en önemli 3 özelliğinden bahsediliyor.

Bizler, Mü'min kullar olarak, Elhamdülillah, gayba iman noktasında önemli bir sorun yaşamıyoruz. Namazlarımızı da, eksikleriyle, hatalarıyla bir şekilde kılmaya gayret ediyoruz ve hiç ertelemiyoruz. O halde bizim, Muttakî olan Mü'min kullardan olabilmemizin önünde ki en büyük

engelin, şüphesiz infak noktasında ki eksikliğimiz ve gevşekliğimiz olduğunu anlıyoruz.

Rabbimiz (*Subhânehu ve Teâla*) razı olduğu ve muttaki diye isimlendirdiği kullarının en önemli üç özelliğinden birini, "*kendilerine verdiğimiz rızıklardan Allah yolunda infak ederler*" diye bildiriyor.

Ve biz buradan şunu da çok iyi bir şekilde anlıyoruz ki; infak, zenginliğin değil, muttaki olmanın şartıdır. Zenginler değil, muttaki olanlar ancak infak ederler. Zengininde verebilir ancak her "verme", "infak" değildir. İnfakın bir takım şartları vardır, bu şartların yerine geldiği bir "verme", "infak" diye isimlendirilir.

Dolayısıyla, bu işin asla ve asla, maddi güç ile alakası yoktur. "Kim daha çok verirse, o daha çok takva sahibidir" diye bir formül yoktur. Bu iş, sonuç bakımından kimin daha çok maddi yardımda bulunduğuyla ilgili değildir.

Peki nedir İnfak'ta takva ölçüsü?

Kim gücü nispetince azami infak ettiyse, kim sınırlarını daha çok zorladıysa, kim samimiyetle bunu dert edindiyse O'dur en takvalımız. Velew ki ayda 50 lira infak edebiliyor olsun. Sınırlarını sonuna kadar zorladığında 50 lira çıkıyorsa cebinden, 1000 lira infak edenden kat kat daha fazla

Rabbinin rızasını celbetmiş olabilir.

Tabi ki bu işin takva boyutu. Takva sahibi olmak isteyen bu uğurda birbiriyle yarışır, gücü nispetince azami infak etmeye gayret eder.

Ancak, infak etmenin birde farz ve vacip olan boyutu vardır ki, hiçbir Mü'min bundan muaf olamaz. Rabbimiz (*Subhânehu*

lere, bizlere, bu konuda net bir emir buyurmaktadır. Kazandıklarınızdan Allah yolunda infak edin! Çünkü hiçbir dostluğun ve yardımın olmadığı kıyamet günü, bu infaklarınızı arayacaksınız, onlara muhtaç olacaksınız. Bunun için infak edin. Rabbimizin (*Subhânehu ve Teâla*) elbette bizim infaklarımıza ihtiyacı yok, ama bizim buna

ve Teâla) Bakara suresi 267. Ayet-i Kerime'sinde şöyle buyurur:

Ey iman edenler! Hiçbir alışverişin, hiçbir dostluğun ve hiçbir şefaatin olmadığı kıyamet günü gelmeden önce, size rızık olarak verdiklerimizden Allah yolunda harcayın. İnkâr edenler ise zalimlerin ta kendileridir. (Bakara, 254)

Rabbimiz (*Subhânehu ve Teâla*) mü'min-

gerçekten çok ihtiyacımız bulunmaktadır.

“Mallarımı gizli ve açık olarak gece ve gündüz harcayan kimseler var ya, iste onların, Rableri katında ecirleri vardır. Onlara hiçbir kortu yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır” (el-Bakara, 2/274)

Mallarını Allah yolunda infak eden Mü'minlere, o zor ve dehşetli günde hiçbir korku ve hüznün olmayacak, bunun için infak edin diyor Rabbimiz (*Subhânehu ve Teâ-*

la). Sadece ve sadece kendiniz için.

Allah yolunda infak edin ve kendinizi kendi ellerinizle tehlikeye atmayın. İyilik edin. Şüphesiz Allah, iyilik edenleri sever. (Bakara Suresi, 195)

Allah (Subhânehu ve Teâla) yolunda infak edin, kendinizi kendi ellerinizle tehlikeye atmayın. Sakın cimrilik yaparak

kendinizi tehlikeye atmayın buyuruyor Rabbimiz (Subhânehu ve Teâla). İnfak etmemenin çok büyük bir tehlike olduğunu haber veriyor Rabbimiz (Subhânehu ve Teâla). Cimriliğin, insanın başına ne beklenmedik musibetler açabileceğinden bahsediyor.

Hem niye cimrilik yapalım ki, sonuçta kendi malımız değil, öyle değil mi? Mülkün ve milkin gerçek sahibi kim? Allah-u Teala. Bizler sadece neyiz, birer emanetçi. Eğer bunlar dillimizde ve duvarda ki tablolarla kalmıyorsa, niye cimrilik edelim ki?

İşte sizler böylesiniz; Allah yolunda infak etmeye çağrılıyorsunuz;

buna rağmen bazılarınız cimrilik ediyor. Kim cimrilik ederse, artık o, ancak kendi nefesine cimrilik eder. Allah ise, Ğaniy (hiçbir şeye ihtiyacı olmayan)dır; fakir olan sizlersiniz. (Muhammed, 38)

Rabbim (Subhânehu ve Teâla) sana bir görev vermiş,” ben sana yetecek kadar rızık vereceğim, sen içinden ihtiyacın kadarını al, gerisini belirttiğim şu ihtiyaç sahiplerine dağıt!” diye. Birde eklemiş Rabbim

(Subhânehu ve Teâla), “ne kadar çok infak edebilirsen, hem o malı, hem de senin içinde ki hakkını o kadar arttıracam” diye.

Şöyle bir misal verebiliriz: Sen bir iş yerinde çalışıyorsun ve bu işyeri de bir hayır kurumu. Senin görevin ise, sana gelen, tasarruf hakkı sana verilmiş olan bu malları, ihtiyaç sahiplerine dağıtman. Senin görevin bu, patron bunun için sana maaş ödüyor. Hatta sana bir de prim veriyor. “Ne kadar çok dağıtırsan, ne kadar ihtiyaç sahibine ulaşırsan, o kadar çok prim alacaksın, ayrıca maaşına da zam yapacağım.” diyor.

Şimdi böyle bir durumda akıl sahibi birinin cimrilik yapması düşünülebilir mi? O malları dağıtmayıp ta biriktirmesi düşünülebilir mi? Hem işini yapmıyor, hem primini alamıyor, hem maaşına zam yapılmıyor, hem de kısa bir süre sonra işten atılacak. Şüphesiz bu büyük bir deliliktir, kendi elleyle kendini tehlikeye atmaktır.

Şurası itiraf etmemiz gereken acı bir gerçektir ki, eğer böyle bir cimrilik ve delilik söz konusuysa, bunun tek bir sebebi vardır ve oda Alemlerin Rabbine (Subhânehu ve Teâla) gerçek manada güvenmemektir. İnfak tamamıyla bir güven işidir.

Burada, dünya karşılığı beklemeden verdiğimiz malların, ahirette karşımıza büyük bir ecir olarak çıkacağına güveniyor muyuz, güvenmiyor muyuz?

Verdiğimiz ve infak ettiğimiz malların, asla eksilmeyeceğine, aksine daha da çok artacağına dair Rabbimizin (Subhânehu ve Teâla) vaadine, güveniyor muyuz, güvenmiyor muyuz?

“Mallarını Allah yolunda harcayanların hâli, her başağı yüz daneli yedi başak bitiren bir tohumun hâli gibidir. Allah dilediği kimseye daha kat kat verir. Allah’ın ihsanı çok geniştir. Her şeyi hakkıyla bi-

lendir" (el-Bakara, 2/261).

Bu vaade güvenen insan, bire yedi yüz alacağına gerçekten inanan bir insan, Rabbiyle bu ticarete girmez mi hiç?

Malının hem bu dünyada azalmayacağına, aksine artacağına, hem de ahirette onu tüm korkulardan ve hüznlerden emin kılacağına gerçekten inanan bir kul, o malı Allah (*Subhânehu ve Teâla*) yolunda infak etmez de nereye kullanır? Rabbiyle bu karlı

ticarete girmez de, hangi ticarete girer?

Kendimizi kandırmadan, dürüst olarak, şu gerçekçi tespiti yapmak durumundayız: "Allah yolunda gereğince infak edemeyişimizin en önemli sebebi, Rabbimize ve Rabbimizin vaadlerine olan güven eksikliğimizdir." Rabbim cümlemizi bu büyük gafletten kurtarsın inşaAllah.

Oysa, Mü'minlerin en büyük özelliği, Rablerine (*Subhânehu ve Teâla*) güvenmeleridir. İman, bir bakıma bu manaya da gelir. Mü'min, Rabbinden emin olan demektir. Adımıza yakışır şekilde Rabbimize (*Subhânehu ve Teâla*) güvenelim inşaAllah.

Peki, eksikliğimizi tespit ettik, hatamızı anladık, tevbe ettik, halimizi düzelttik, Rabbimize ve vaadlerine güvenimiz artık

tam, hazırız, hakkıyla infak etmek istiyoruz. Bu durumda neyi infak edeceğiz? Ne kadar infak edeceğiz? Nasıl infak edeceğiz? Bunlarda çok ama çok önemli noktalar vardır. Çünkü bu konularda yapılacak en ufak bir hata, o infakı geçersiz kılacaktır ve işte asıl iflası insan, o zaman yaşamaktadır.

Sana neyi infak edeceklerini sorarlar. De ki: "İhtiyaçtan artakalanı." Böylece Allah, size ayetlerini açıklar; umulur ki düşünürsünüz. (Bakara, 219)

Neyi infak edecekmişiz? "İhtiyaçtan arta kalanı." Peki bizler infak deyince ne anlıyoruz? Cebimizdeki bozuk paraları bir dilenci gelince ona vermeyi ve bu ağırlık yapan bozukluklardan kurtulmayı! Çoğumuz için infak bundan öteye gitmiyor maalesef.

Halbuki, infağın bir farz olanı vardır, birde nafile olanı. Farz olanı Zekat'tır. Zekat temizliktir. Malının 40'ta birini verdin, onunla malını temizledin. Şimdi elinde daha 40'da 39'u tertemiz olan bir mal duruyor. Bununla ne yapacaksın? İşte bununla Rabbinle karlı bir ticaret yapacaksın.

Nasıl bir ticaret?

İhtiyacından arta kalanı infak edeceksin. Tabi hiç yoktan kendine ihtiyaç da çıkarmayacaksın. Konforuna, lüksüne, rahatına ihtiyaç demeyeceksin.

Misal; kardeşin 20 bin liralık bir arabası var. Eline biraz para geçtiği zaman hemen gözü 40 bin liralık arabada oluyor. Niye bu arabayı değiştiriyorsun dediğimiz de, Bu daha konforlu diyor!

Yanlış anlaşılmasın, 40 bin liralık araba almak caiz değildir diye bir şey demiyoruz. Elbette ki malının zekatını verdikten, infakını da kendine göre yaptıktan sonra, herkes istediği arabaya binebilir.

Ancak bugün dünyanın dört bir ya-

nında, canlarıyla, mallarıyla Allah'ın (*Subhânehu ve Teâla*) dini en yüce olsun diye mücadele eden kardeşlerinin yüzüne, o lüks arabasının camını aşağı indirip, ordan utanmadan bakabilecekse binsin!

Müslümanlar kan içerisinde boğulurken, her yerden kadınların, çocukların feriyatları yükselirken, açlıktan veya soğuktan ölmüş bebeği kucağında duran bir bacının yardım bekleyen yaşlı gözlerine, cesaretle bakabilecekse binsin!

Şu anda Allah'ın (*Subhânehu ve Teâla*) dininin davasına düşmüş bir Mü'mine yakışan tavır, 40 bin liralık arabası varken, 20 bin liralık bir araba alsam da, 20 bin lirayı Rabbimin (*Subhânehu ve Teâla*) yolunda infak edebilsem olmalı değil midir? Bu asır, bu zaman, bunun zamanı değilse, ne zamandır?

Tebuk savaşın da, "Ben evdekilere Allah'ı ve Rasulünü bıraktım" deyip, tüm malını Allah Rasulü'nün (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) önüne seren Ebu Bekir (*Radiyallahu anhu*)'ın bizim kadar kafası çalışmıyormuydu? O'da ayda yüz dirhem vermeyi ve rahatına bakmayı bilmiyormuydu?

"Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcayınca kadar Cennete ve birre eremezsiniz" (Âlu İmrân, 3/92). Ayetini dinledikten sonra, "bana malların en sevimlisi şu bahçemdir" diyerek, tüm Medine'nin en güzel hurmalığını, hemen oracıkta infak eden Ebu Talha (*Radiyallahu anhu*) malının kıymetini bilmiyormuydu?

Hayır, Onlar, Rabblerine (*Subhânehu ve Teâla*) ve vaadlerine güveniyor, kendilerinden ne istendiğini biliyorlardı. Rablerinin (*Subhânehu ve Teâla*) dünya sevgisini kalplerinden çıkarmak istediğini, bu yüzden en sevdiklerini infaka yönlendirdiğini biliyorlardı.

İbn-i Ömer (*Radiyallahu anhu*), bir şeyi fazla sevdi mi, onu hemen Allah (*Subhânehu ve Teâla*) yolunda feda edermiş. Köleleri, onun bu huyunu bildikleri için, aralarından azat olmak isteyen biri olduğunda kendini hemen ibadete verirmiş. İbn-i Ömer (*Radiyallahu anhu*) da bu ibadet eden kölesini çok sever ve hemen O'nu azat edermiş. Dost ve arkadaşları O'na:

– "Vallahi bunlar seni aldatıyor", dediklerinde. O da;

– "Allah yolunda bizi aldatanlara aldanmayı biz de kabul ediyoruz", dermiş.

O köle, hesabını Rabbine verecek, İbn-i Ömer (*Radiyallahu anhu*) ise, sevdiği şeyi Allah (*Subhânehu ve Teâla*) yolunda infak etmenin ecrini bekleyecek.

Bununla birlikte, yukarıda da söylediğimiz gibi, her "verme", "infak" değildir. İnfakın bir takım şartları vardır, bu şartların yerine geldiği bir "verme", "infak" diye isimlendirilir. Bu şartlara infakın ahlakı da denilir. O yüzden İnfakın ahlakıyla süslenmeden, infaka kalkışmayacağız.

Nedir infakın ahlakı?

Sevdiğimiz şeylerden vereceğiz.

Bize verildiğinde yüzümüzü buruşturmadan almayacağımız şeyleri vermeye kalkışmayacağız.

Verdiğimiz malı başa kakmayacağız.

Karşılığında bir şey beklemeyeceğiz.

Mümkünse tamamen gizli vereceğiz.

Verdiğimiz zaman asla ve asla cimrilik yapmayacağız.

Bütün bunları yerine getirdik mi, bu ahlak ile süslendik mi, artık asla beklemeyeceğiz.

Şu anda dünyanın dört bir yanında aç yatan, açlıktan ağlayan çocukların senin cebinde ki, kasanda ki, bankada ki paranda

hakkı var, bunu bilmelisin. Onun kursağından gidecek olan lokma, senin cebinde duruyor. Ve O, orda aç yatıyor, çıkar o lokmayı cebinden.

Şu an dünyanın dört bir yanında zulm içinde yardım bekleyen mustazafların, yardım umutları senin cebinde. Onlarla sakın ahirete gitme. Şimdi hemen çıkar at onları cebinden.

Şu an dünyanın dört bir yanında “- Ey Rabbimiz! Bizi, halkı zalim olan şu memleketten çıkar, bize tarafından bir sahip gönder, bize katından bir yardımcı yolla” diyen erkekler, kadınlar ve çocuklar” tüm umutlarıyla seni beklemektedirler. Yanlarına gidemiyorsan, ellerinden tutamıyorsan, önlerine kalkan olamıyorsan, bari cebin deki haklarını ver, bari onları gasp etme ki Rabbinin (Subhânehu ve Teâla) huzurunda umulur ki bir mazeretin olur.

Allah’ın (Subhânehu ve Teâla) dinine yardım edene Rabbim (Subhânehu ve Teâla) mutlaka yardım eder. Peki ya yardım etmeyen? Hem bu dünyada, hem de ahirette, yardımsız ve detsuz bir şekilde helak olmaya düşer olacaktır. Rabbim cümlemizi muhafaza buyursun inşaAllah.

Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, yedi başak bitiren ve her başakta yüz tane bulunan bir tohum gibidir. Allah, dilediğine kat kat verir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir. (Bakara, 261)

Mallarını Allah yolunda harcayan, sonra da harcadıklarının peşinden (bunları) başa kakmayan ve gönül incitmeyenlerin, Rab’leri katında mükkâfatları vardır. Onlar için korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir de. (Bakara, 261)

Güzel bir söz ve bağışlama, peşinden eziyet gelen bir sadakadan daha hayırlıdır. Allah hiç bir şeye ihtiyacı olmayandır, Ha-

limdir. (Bakara, 261)

Ey iman edenler! Allah’a ve ahiret gününe inanmadığı hâlde insanlara gösteriş olsun diye malını harcayan kimse gibi, sadakalarınızı başa kakmak ve gönül kırmak suretiyle boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu, üzerinde biraz toprak bulunan ve maruz kaldığı şiddetli yağmurun kendisini çıplak bıraktığı bir kayanın durumu gibidir. Onlar kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler. Allah, kâfirler topluluğunu hidayete erdirmez. (Bakara, 261)

Allah’ın rızasını kazanmak arzusuyla ve kalben mutmain olarak mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, yüksekçe bir yerdeki güzel bir bahçenin durumu gibidir ki, bol yağmur alınca iki kat ürün verir. Bol yağmur almasa bile ona çiseleme yeter. Allah, yaptıklarınızı hakkıyla görendir. (Bakara, 261)

Ey iman edenler! Kazandıklarınızın iyilerinden ve yerden sizin için çıkardıklarımızdan Allah yolunda harcayın. Kendinizin göz yummadan alıcısı olmayacağınız bayağı şeyleri vermeye kalkışmayın ve bilin ki Allah, her bakımdan zengindir, övülmeye lâyıktır. (Bakara, 261)

Şeytan sizi fakirlikle korkutur ve size, çirkinliği ve hayâsızlığı emreder. Allah ise size kendi katından mağfîret ve bol nimet va’dediyor. Şüphesiz Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir. (Bakara, 261)

Allah, kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayandır. Mü’minler yalnız Allah’a tevekkül etsinler. (Tegabün, 13)

Bakma sen... yeryüzünün,
fitneyle dolduğuna
Cehaletin bu kadar cesaret bulduğuna
Bakma sen... zalimlerin hükümran
olduğuna

Firavunlar, Karunlar, Berzahta beklemede
Hepsi hesap verecek, O büyük mahkemede

Bakma sen delaletin itibar gördüğüne
Zilletin zirvelerde saltanat sürdüğüne
Bakma sen adaletin yerde süründüğüne

Bil ki bütün deliller Ukba da beklemede
Terazi çok hassastır, O büyük mahkemede

Bakma sen zorbaların heybetli durduğuna
Fasıkların şeytanla ittifak kurduğuna
Bakma sen ekranların ahlakı vurduğuna

Gör ki bütün kainat sabırla beklemede
Susanlar konuşacak, O büyük mahkemede

Varsın olsun çatıda münafıklar fırkası
Çağdaşlık maskesinde siyonizm markası
Varsın olsun dünyada namertlerin arkası

Bütün şehit kanları toprakta beklemede
Boğacak gafilleri, O büyük mahkemede

Varsın olsun İslam'ı yobazlığa yoranlar.
Müslüman mürteci damgasını vuranlar
Varsın olsun üzölme Hakka tuzak kuranlar
Kıyamet buyruğunu İsrail beklemeye
Son hüküm Allah'ındır, O büyük
mahkemede

Varsa ki Allah için, çektiğin zerre çile
Getiriyorsan eğer Hakk için Hakkı dile
Ne çıkar bütün dünya seni hor görse bile

Sana şahitlik için melekler beklemede
Mazlumun ahı kalmaz,
O büyük mahkemede

Soru: Sehiv secdesi nedir?

Cevap: Sehiv secdesi şeytanın vesvesesinden kurtulmak için yada eksik kılınan namazın tamamlayıcısı olarak namazın sonunda yapılan iki secdedir. Bu secdeyi yaparak namazda oluşan eksiklik giderilir ve şeytanın vesvesesi boşa çıkmış olur.

Ne zaman vacip olur ve nasıl yapılır?

Kasıtlı yapıldığı zaman namazı bozacak bir davranışı, yanılarak yaparsa sehiv secdesi

ihtimalden birine daha çok meyledemediği zaman selam vermeden önce sehiv secdesi yapar. Örneğin üç veya dört rekatlı bir namazda birinci oturuşa oturmayı unuttuğu zaman selam vermeden önce sehiv secdesi yapar. Abdullah bin Buhayne'nin rivayet ettiği hadiste "Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) bize öğle namazını kıldırırken, ikinci rekattan sonra birinci teşehhüde oturmadan üçüncü rekata kalktı. Sonra namaz bitip insanlar onun selam vermesini bekliyordu ki oturduğu yerden tekbir getirerek secdeye vardı. İki kez secde yaptıktan sonra selam verdi." diye buyurularak Rasulullah'ın namazda eksiklik yapıldığı zaman nasıl sehiv secdesi yaptığı anlatılmıştır. Yani namazda bir eksiklik varsa bu yapılan sehiv secdesi o eksikliği tamamlayıcı olması için meşru kılınmıştır.

Yine namaz kılan kimse rekatların sayısını karıştırıp üç rekat mı yoksa dört rekat mı kıldığını bir türlü karar veremiyorsa bu durumda kuvvetli ihtimal sayılacak olan üç rekata kıldığını varsayarak

bir rekat daha kılar ve namazın sonunda tahiyyata oturur. Tahiyyat dualarını okuduktan sonra selam vermeden sehiv secdesi yapar. Namazda fazladan bir amel yapıldığı veya bir şüpheye düşüp iki ihtimalden birine daha çok meylettği zaman selam verdik-

vacip olur. Bazen selam vermeden önce bazende selam verdikten sonra yapılır. Namazda bir eksiklik yapıldığı zaman yada bir şüpheye düşüp bir ameli yapıp yapmadığı konusunda iki

ten sonra sehiv secdesi yapar. Örneğin; öğle namazının farzında son oturuşa oturduktan sonra beş rekat kıldığını hatırlarsa veya bir rekatta iki rüku yahut üç secde yaptığına kanaat getirirse yada beşinci rekata kalktığını hatırlayıp hemen oturursa tahiyyata oturduktan sonra tahiyyat dualarını okur sonra iki yana selam verip ardından iki secde daha yapar. İkinci secdeden doğrulur doğrulmaz iki yanına selam vererek namazını bitirir. Bu ikinci uygulamanın delili ise; İbni Mesud'un rivayet ettiği şu hadistir "Rasulullah bize öğle namazını beş rekat olarak kıldırdı. Namaz bitip insanlara yönelince 'Ya Rasulullah namaz bir rekat arttırıldı mı?' diye soruldu O da 'Ne oldu ki' dedi. Namazı beş rekat kıldırıldığını söylediler, O da hemen oturduğu yerde iki kez secde yaptı ve ardından selam verdi." Bu hadiste Rasulullah namazı yanlışlıkla beş rekat kıldırılmış, selam verdikten sonra kendisine hatırlatılması üzerine sehiv secdesi yapmış ve bu uygulamanın aksine bir şey tarif etmemiş olduğu için namazda fazla bir şey yapıldığı zaman sehiv secdesi selamdan sonra yapılmaktadır. Allah en doğrusunu bilendir.

Soru: Birine ev yapmak diğerini de satmak için iki adet arsa alan kimse her iki arsanın da zekatını vermeli midir? Eğer zekat vermesi gerekiyorsa bir yıl sonraki değerinden mi verir?

Cevap: Üzerine ev yapmak için satın alınan arsaya zekat yoktur. Satmak için alınan arsanın her hicrî yılda bir zekatı verilmesi farzdır. Zekatının hesaplanma yöntemi ise şöyledir; Arsanın satın alınmasının ardından bir hicrî yıl geçtikten sonra piyasadaki ulaştığı değer yükselmişse her halukârda satılabilecek değeri üzerinden zekat verilmelidir. Yani bir yıl önce otuz bin liraya alınan bir arsanın değeri bir yıl sonra kırk bin

liraya ulaşmışsa bu değer kırkta biri olan bin lira zekat olarak verilmek zorundadır. Eğer arsanın değerinin yükselip yükselmediği bilinmiyorsa bu durumda satın alınan miktar üzerinden zekatının verilmesi gerekir. Bir kimsenin ziraat yapmak için satın aldığı arsa üzerine zekat yoktur. Eğer o arsada zekat verilmesi vacip olan ürünlerden yetiştirirse yetiştirdiği ürünün zekatını vermesi gerekir. Kendi ihtiyaçları için binmek üzere satın aldığı araba, üzerinden para kazanmak için alınan taksilerde zekat yoktur. Fakat bu araçlar üzerinden taşımacılık, servis gibi işler neticesinde para kazanılıyorsa o kazanılan paranın üzerinden bir yıl geçerse zekat verilmesi farz olur.

Soru : Peygamber (Sallallahu aleyhi ve sellem) rüyada görülebilir mi?

Cevap: Bir kimsenin rüyada Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'i görmesi mümkündür. Rüyada Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'i görmek iman gereklilerinden değildir. Bir Müslüman rüyada Rasulullah

(Sallallahu aleyhi ve sellem)'i görebilir göremeyebilir. Peygamber (Sallallahu aleyhi ve sellem) rüyasında gören kimsenin imanı kuvvetli göremeyenin imanı zayıftır diye bir çıkarım yapılamaz. Aynı zamanda Peygamber'i rüyasında gören kimsenin gördüğü rüya Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in sıfatında uygun olmak zorundadır.

Bazen kişi bir rüya görür kalbine Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'i gördüğü zannı gelir yada rüyasında kendisine gördüğü kişinin Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) olduğı söylenirse eğer gördüğü kişinin sıfatları Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in şemailinde belirtilen sıfatlara tıpatıp uygun değilse Peygamber (Sallallahu aleyhi ve sellem)'i görmüş sayılmaz.

Soru: Ayakkabılarla namaz kılmak caiz midir?

Cevap: Ayakkabıları ile namaz kılma imkânı bulunan kimsenin ayakkabıları giyili iken namaz kılması, çıkararak kılmasından daha efdaldır. Çünkü ayakkabılarla namaz kılmak aynı zamanda Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in sünnetindendir. Buhari ve Müslim'de Enes bin Malik'ten rivayet edildiğine göre O'na 'Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) ayakkabıları ile namaz kılar mıydı?' diye sorulduğunda 'Evet O ayakkabıları ile namaz kılardı' cevabını vermiştir. Başka bir hadistede Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) efendimiz "Yahudilere muhalefet edin. Ayakkabılarınızla namaz kılın. Çünkü onlar ayakkabıları ile namaz kılmazlar." Buyurmuştur.

Ayakkabılarla namaz kılabilmek için aynı zamanda ayakkabıların temiz olması herhangi bir necasete bulaşmamış olması gerekmektedir. Ayakkabısı ile namaz kılacak olan kişi önce ayakkabısını kontrol etmeli herhangi bir necaset görürse onu toprağı sürterek necasetin eseri kayboluncaya kadar temizlemelidir. Bu hususa riayet ederek ayakkabıları ile namaz kılan kimse sünnete uymuş olur, hiçbir şekilde eleştirilmemelidir.

Soru: Bir ürünü peşin olarak satılan fiyatından daha yüksek bir fiyata taksitle

satmak caiz midir?

Cevap: Bir ürünün taksitle daha fazla bir fiyata satılmasında bir beis yoktur. Bu şekilde bir alışverişe ilim ehlinin bir çoğı cevaz vermiş ve bu konuda alimlerin icma ettiğini nakletmişlerdir. Bu şekilde yapılan alışverişlerde şeriatın bir kolaylığı olarak her iki tarafında istifadesi vardır. Satıcı fazla kâr etmekte, müşteri ise parasını sonradan ödeyeceğı ürünü hemen teslim almaktadır. Bu şekilde yapılan alışverişlerde müşterinin pazarlığı belirlenmiş fiyat üzerinden yapması peşin fiyatına mı satın aldığını yoksa taksitle mi satın aldığını açıkça belirtmesi gerekir. Bir ürünün taksitle yada peşin olarak satın alındığı müşteri tarafından belirlendikten sonra pazarlık bitirilir ve ödeme o pazar-

lığa göre tamamlanır. Fakat müşteri peşin olarak pazarlık ettiğı bir ürünün parasını birkaç saat sonra yada ertesi gün ödemek üzere satın alır, ertesi gün pazarlık ettiğı fiyatı ödeyemeyeceğini malı taksitle fiyatına yükseltip satın almak istediğini belirtirse bu durumda alışverişini faize dönüştürmüş olur. Örneğin; Bir aracı peşin fiyatına on bin liraya satın alan kişi, bir müddet sonra parayı ödeyemeyeceğini belirterek on iki bin liraya taksitle almak istediğini söyler, satıcıda kabul ederse yaptıkları alışveriş faize dönüşmüş olur. Çünkü bu durumda müşteri zimmetinde sabit olmuş on bin liralık borcu on iki bin liraya erteletmiş sayıldığı için gecikme faizini gerçekleştirmiş olmaktadır. Böyle

bir durumla karşılaşan kişinin önce yaptığı peşin alışverişi bulunduğu ortamı değiştirerek yada başka bir zaman yeni bir alışveriş yapmak üzere fesh etmesi (sonlandırması) sonra yeni bir alışveriş yaparak ihtiyacını karşılaması gerekir.

Soru: Mescitte nafile namaz kılan bir kimse farz namaz için kamet getirildiği zaman ne yapmalıdır? Kıldığı nafileyi bozup imama mı uymalıdır namazını hızlıca bitirmesi mi gerekir?

Cevap: Ebu Hureyre'den sahih olarak rivayet edilen bir hadiste Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) "Namaz için kamet getirildiği zaman artık farz namazdan başka namaz yoktur." diye buyurmuştur. Bu hadisin ifade ettiği mana hakkında ilim ehli arasında iki farklı görüş vardır. Birinci görüş; hadiste ifade edilen farz namazdan başka namaz yoktur ifadesi başka bir namaza başlamak yoktur şeklindedir demişlerdir. Bu görüşe göre farz namaz cemaatle kılınmaya başladıktan sonra mescide giren veya mescitte bulunan kimselerin başka bir namaza başlamaları caiz olmaz demektir. Diğer görüşe göre ise; hadisteki bu ifade başka bir namaza başlamak veya devam etmek yoktur anlamındadır. Bu ikinci görüşe göre ise

bir kişi mescitte hangi nafile namazı kılıyor olursa olsun namazını bozup imama uymak zorundadır.

Bu iki görüşten tercih ettiğimiz görüş ise şöyledir; Kişi birinci rekâtı bitirmemişse namazı bozup imama uymalı, ikinci rekatta ise namazını hızlıca bitirerek imama uymalıdır. Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadistede "Kim namazdan bir rekâtı idrak ederse o namaza yetmiş sayılır" diye buyurmuştur. Bu hadise görede kıldığı nafileden bir rekât tamamlayan kişi kıldığı namazı idrak etmiş sayıldığı için namazını bozmaması gerekir. Fakat birinci rekâtı bitirmemiş olan kişi henüz kıldığı namazı idrak etmemiş sayıldığı için namazını bozup imama uyması gerekir.

Namazını bozmak zorunda kalan kimse namazını bozarken selam vererek bozmalıdır. Müslim'de geçen bir hadiste Hz.Aişe (Radiyallahu anhu) Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in namazını tarif ederken "Namazı selamla bitirirdi." diye buyurmaktadır. Sünenlerde geçtiği üzere Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) "Namazın başı tekbir sonu selamdır." Buyurmuştur. İşte bu hadislerdende anlaşıldığı üzere ancak namazın sonuna gelmiş olan kimse selam vererek namazını bitirebilir, namazın sonuna gelmemiş olan kimse henüz namazı bitmemiş olduğu için selam vermeden namazını bozmak zorundadır.

VAKAR

Mü'min bir şahsiyeti diğer insanlardan ayıran en önemli ahlaki erdemlerden biri, hiç şüphesiz vakar sahibi olmasıdır.

Mü'min, her haliyle başkalarından ayırt edilen, fark edilen/edilmesi gereken kim-sedir. O'nun kendine has bir duruşu, oturuşu, kalkışı, konuşması, yürüyüşü vardır. Diğerlerine benzemeyen bir hali vardır. İşte Mü'mine özel bu hale "vakar" denilmektedir.

Vakar, kişinin bulunduğu makamına uygun bir ciddiyet göstermesi, hafif meşrep olmaması, ağırbaşlı olması gibi manalara gelmektedir.

Mü'min şahsiyet, içinde yaşadığı şirk ve küfür toplumunda, "davetçi" bir Müslüman makamında olduğu için, temsil ettiği değerler sebebiyle tüm gözler her an O'nun üzerindedir. Bu sebeple, herkesten daha çok ciddiyet içerisinde ve ağırbaşlı olması gerekmektedir.

Tabi ki burada ciddiyetten kastımız, asla asık suratlı olmak, hiç gülmemek, sert ve kaba olmak değildir. Ciddiyet, yeri geldiğinde gülmek, yeri geldiğinde kızmak, yeri geldiğinde konuşmak, yeri geldiğinde susmak demektir. Yani yerine ve makamına

uygun şekilde hareket etmek demektir.

İşte Vakarlı insan, Vakûr insan, ciddi ve ağır başlı olan insandır. Nerde, nasıl hareket edeceğini bilen insandır.

Peki niye illaki böyle olmak durumundayız? Niye ciddi ve ağır başlı olmak zorundayız? Niye her an tavırlarımıza ve hareketlerimize dikkat etmek durumundayız?

Çünkü vakar, sahibine hürmet ve saygı kazandıran çok değerli bir hazinedir. Vakarlı kişi, her ortamda daima hürmet görür. Mü'minin hürmet görmesi demek, dininin hürmet görmesi demektir. Mü'minin saygı görmesi demek, akidesinin saygı görmesi demektir. Bu yüzden vakar, Mü'min için en önemli ahlaki erdemlerden biridir dedik.

Zıttı ise hafifliktir. Bu ise, insanın toplum içerisinde ki saygısını, hürmetini ve şerefini giderir. Yerine ve makamına göre hareket etmesini bilmeyen, sürekli gülen, sürekli şaka yapan, sürekli laubali hareketler içerisinde olan insan, hafif insandır. Ve aynı şekilde eğer bu kişi bir Mü'min ise, onu hafif gören, dinini de hafif görür, ona saygı göstermeyen akidesine ve amellerine de saygı göstermez.

Davetçi bir Mü'min, tebliğ etmek iste-

diği insanların yanında ciddi ve ağır başlı olursa, nerede susacağını, nerede konuşacağını bilirse, onlar üzerinde tebliğinin ne denli etkili olduğunu çok net bir şekilde gözlemleyecektir. Aynı şekilde, çok fazla laubali olduğunda, gereksiz çok fazla konuşulduğunda, kısacası vakar yitirildiğinde ise, aynı insanlara, aynı ayet ve hadisler okunsa dahi, hiçbir etki etmediği de çok rahat bir şekilde görülecektir.

Bu yüzden vakar, Mü'minin en önemli

o zaman vakarın kibre dönüşmesinin önüne geçilmiş olunur. O farkta şüphesiz, Vakarın aynı zamanda "Tevazu'yu" da içinde barındırıyor olmasıdır. Yani vakar, tevazu ile birlikte kişinin, ciddi ve ağır başlı olması demektir. Eğer tevazu olmazsa, şüphesiz bu vakar değil, kibre daha yakın bir ahlak olur.

Rahmân'ın has kulları, yeryüzünde vakâr ve tevâzû ile yürürler. Câhiller kendilerine hoşâ gitmeyecek lâflar atıp sataş-

ahlaki erdemlerinden bir tanesidir. Tabi ki bununla birlikte, vakarın ne olduğu tam olarak anlaşılmadığı vakit, bu davranışlar, kişiyi çok büyük bir tehlikeye sürükleyen bir fitnede olabilir. O da Kibir tehlikesidir.

Kibir ile Vakar arasında çok önemli bir fark vardır ki, bu fark iyi kavranırsa, ancak

tıkları zaman, «selâmetle» deyip geçerler. (Furkan, 63)

Tevazu ile vakar, aslında birbirine zıt iki kavram gibi görülse de asla böyle değildir. Asıl olarak, Tevazu ile kibir birbirine zıt olan iki ahlaktır. Tevazu ile vakar birbirine zıt değildir. Çünkü tevazu, insanın dere-

cesini düşürmediği, saygı ve hürmetini kaybettirmediği gibi, hem insanlar katında, hem de Rabbi katında hürmetinin daha da artmasına vesile olan çok özel ve güzel bir ahlaktır.

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmaktadır:

“Bir kimse Allah için tevazu gösterirse, Allah onun derecesini yükseltir. Kim de kendini beğenip kibir gösterirse, Allah onu alçaltır.” (Müslim)

İşte bu yüzden vakar ile tevazu birbirine zıt değil, birbirini tamamlayan iki önemli erdemdir. Vakar’sız tevazu, insanı hafiflik, aşağılık ve hakarete; tevazusuz vakarda, insanı gurur ve kibre götürür.

Misal: Mü’min bir kul, tevazu göstereceğim diye, kafir ve müşriklere yapılması gereken şekilde kendini alçaltırsa, bir yanağına vuran, öteki yanağını da gösterecek olursa, izzet ve şerefının ayaklar altına alınmasına sebep olduğu gibi, ezik ve aşağılık bir insan durumuna düşmesi de kaçınılmazdır.

Onlar mü’minlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı güçlü ve onurludurlar. (Maide,54)

Bunun yanında, Mü’min kul, izzet ve şerefimi koruyacağım diye, kimseyle muhatap olmaz, kimseye değer vermez, kimseye alçak gönüllü olmazsa, kibirli ve kendini beğenmiş bir insan durumuna düşmesi de kaçınılmazdır.

Vakar, zillet ile kibir arasındaki denge noktasıdır. Bu dengeyi tutturamayan insan,

ya zillete düşer, yada kibre. Bu yüzden Rahman’ın (Subhânehu ve Teâla) has kulları, tevazu ve vakar sahibi, kibirden ve ucubtan uzak Mü’minlerdir.

Her yönüyle bizlere örnek ve önder olan Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), bu konuda da en iyi örnekliğini ve önderliğini önümüze sunmuştur. Şu rivayette bunu çok net bir şekilde görüyoruz:

“Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) heybetinden titremeye başlayan bir

adama: “Kendine gel! Ben bir hükümdar değilim, bilakis, Kureyş kabilesinden kurutulmuş et yiyen bir kadının çocuğuyum.” diye buyurdu. (İhya, 2/382).

Dikkat ederseniz bu olayda hem vakar hem de tevazu vardır. Adamın titremesi, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in heybetinden, vakar, ağırbaşlılık ve ciddiyetinden kaynaklanıyordu. “Kurutulmuş et yiyen bir kadının çocuğuyum” demesi ise, onun eşsiz tevazuunun belgesidir.

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), aynı şekilde sahabesini de vakarlı olmaları konusunda teşvik etmiştir.

Sürekli vakûr olmaları ve bu vakarlarını hiçbir halde bozmamaları gerektiğine dair onları eğitmiştir.

Bunu bize en iyi ispat eden delillerden bir tanesi, namaza, mescide dahi gelirken, “namaza geç kalacağım” korkusu bile olsa, vakarlarını bozacak şekilde hızlı yürümeleri hakkında ki uyarısıdır:

Kâmet getirildiği zaman namaza koşarak değil, ağırbaşlı bir şekilde yürüyerek

Mü’min,
kendi adına
insanların onu
hafife almasını
önemsemeyebilir
ama, temsil ettiği
değerlerin de
hafife alınıyor
olmasının
vebalini asla
taşıyamaz.

geliniz. Yetişebildiğiniz kadarını imamla birlikte kılınız; yetişemediğiniz rekâtları da kendiniz tamamlayınız. (Buhârî, Ezan, 20-21)

Namaza yetişmek için bile vakarın bozulması caiz değilse, başka nerede caiz olabilir?

Yada bu rivayete bakıp şöyle de düşünebiliriz; namaza yetişmek için hızlı ve koşar adımlarla yürümek dahi vakarı bozuyorsa, acaba vakarı daha neler bozmaktadır?

Söz buraya gelmişken, vakarı zedeleyen, kişide vakarın gitmesine neden olan birkaç davranışı zikretmemiz yerinde olacaktır:

Aşırı şaka yapmak

Normal şartlarda mizah anlayışına sahip olmak, asla yerilmiş bir özellik değildir. Aksine kişinin zekasını ortaya koyan, onun insanlarla diyalogunu canlı tutan, ve O’nu düz kişilikli, yani monoton olmaktan kurtaran güzel bir özelliktir.

Nitekim Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) de mizah sahibi bir insandı. Birçok şakası ve sözleri, sahih hadis kitaplarında bizlere aktarılmaktadır. şüphesiz bu, Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)’in vakarına hiçbir zarar vermemiştir.

Burda vakarı zedeleyen şaka ve mizahdan kastımız, bunun yerli yersiz ve aşırı olmasıdır. Nitekim Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)’in hayatı boyunca yaptığı şakalardan bize aktarılanı, zayıf rivayet olarak gelenleri de sayacak olursak, en fazla 30 adettir. Bu sayı, maalesef, çoğumuzun neredeyse günlük şaka ve espri adetine denk gelmektedir.

İşte şaka ve mizahın, vakarı ortadan kaldıran boyutu, yerli yersiz ve bu derece çok olandır.

Aslında yerli yerinde yapılan şaka, ortamı güzelleştirdiği gibi, kardeşliği de pe-

kiştirir. Gereksiz yere ve çok şaka yapmak ise, kardeşliğin zedelenmesine, kalplerin kırılmasına, saygınlığın ve vakarın yok olmasına neden olur.

Hz. Ömer (*Radiyallahu anhu*) şöyle buyurmaktadır: **“Çok gülenin heybeti azalır, çok şaka yapan hafife alınır.”**

Mü’min, kendi adına insanların onu hafife almasını önemsemeyebilir ama, temsil ettiği değerlerin de hafife alınıyor olmasının vebalini asla taşıyamaz.

Bu yüzden yerli yersiz çok şaka ve espri yapmaktan sakınmamız gerekmektedir. Bunun vakarımıza ve hürmetimize zarar vermesine izin vermememiz gerekmektedir.

Çok Gülmek

Çok gülmek, sadece vakarı değil, Mü’min kişinin tüm şahsiyetini ve maneviyatını altüst eden, büyük bir musibettir. Çok gülen kişi, her şeyden önce çok gafil olan kişidir:

“Allah’a yemin ederim ki, eğer benim bildiklerimi bilseydiniz şüphesiz pek az gülerdiniz ve çokça ağlardınız.” (Buhari, Müslim)

Allah Rasülü’nün (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) bildirdikleri kadarını dahi bilmemiz, az gülmemiz gerektiğine sebeptir. Özellikle şu anda, ümmetin tüm fertlerinin ağır bir sınav ve imtihandan geçirildikleri bu zor günlerde, çen kahkahalarla, çokça gülmek, Allah’ın (*Subhânehu ve Teâla*) gazabını üzerimize çekmeye ciddi bir sebep olabilir. Rab-bim cümlemizi muhafaza buyursun.

İkinci olarak, çok gülmek, belirtildiği gibi kişinin maneviyatını altüst eden, kalbini karartan en önemli etkenlerden biridir:

Ebû Hüreyre (*Radiyallahu anhu*)’den rivayet edildiğine göre, Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur:

«Gülmeyi azalt; çünkü çok gülmek kal-

bi Öldürür.» (Tirmizi)

Çok gülmek, işte bu şekilde gafleti arttırıp, kalbi öldürdüğü gibi, kişinin hürmetini ve vakarını zedeleyen en önemli sebeplerden biri olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Aşırı gülme ile kastedilen tabi ki de, yerli yersiz bir şekilde, kahkaha atarak, yüksek sesle gülmektir. Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in ve O'nun pak ashabının ahlakında böyle bir gülme şekli asla mevcut değildir:

Aişe'den (Radiyahallahu anha) rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir:

“Rasûlullah'ın küçük dili görünecek şekilde kahkahayla, katıla katıla güldüğünü hiç görmedim. O, sadece tebessüm ederdi.» (Buhari, Müslim)

Yani, Rasûlullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), dili görünecek kadar ağzını açıp, çirkin bir şekilde kahkaha atarak asla gülmezdi. Aksine ya tebessüm ederdi ya da -en fazla- azı dişleri görünecek şekilde gülerdi. Bu da Rasûlullah'ın (Sallallahu aleyhi ve sellem) vakarından ve ağır başlılığından kaynaklanmaktadır.

Sürekli veya kahkaha ile gülenin, insanlar nezdinde bir değerinin ve saygınlığının olmadığı, olsa da belli bir zaman içinde gitmediği görülür. Yerli yerinde tebessüm eden, insanlar tarafından sevilir ve değer kazanır.

Bu yüzden Mü'min şahsiyetimizi ve Mü'mine layık olan saygınlığımızı muhafaza etmek istiyorsak, çok ve yüksek sesle gülmekten azami sakınmamız gerekmektedir.

Çok Konuşmak

Bu konuda da bizlere “Usvetun hasene” (güzel bir örnek) olan Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), şöyle buyurmaktadır:

“Allah'a ve ahiret gününe iman eden ya hayır konuşsun ya da sussun.” (Buhari)

Çok konuşmak elbette ki vakarın gitmesine neden olur. Çünkü sürekli konuşan ve lafa giren kişiler, tüm ağırlıklarını, ciddiyetlerini kaybederler. Sözleri de insanlar üzerinde artık hiçbir etki etmez.

Az ve yerli yerinde konuşan kişi ise, insanlar tarafından saygı ve hürmetle karşılanır ve her zaman gerekli, gereksiz konuşmadığı için, konuşmaya başladığında sözü dinlenir, insanlar ona kulak verir.

“Kişinin kendisini ilgilendirmeyen boş söz ve davranışları terk etmesi Müslümanlığının güzelliğindendir.” (Tirmizi)

Bizi ilgilendirmeyen, müdahil olmamız gerekmeyen, söz hakkı verilmeyen meclislerde asıl olan vakarla susmaktır. Çünkü bu, aynı zamanda çok gülme gibi kişinin kalbinin katılaştıran etkenlerden biridir:

“Allâh'ı zikretmeksizin çok konuşmayın! Allâh'ın zikri dışında çok söz söylemek kalbi katılaştırır. Katı kalpli olanların ise Allâh'tan en uzak kimseler olduğunda şüphe yoktur.” (Tirmizî, Zühd, 62)

Kısacası, Mü'min yerinde konuşacak, yerinde gülecek, yerinde susacak, yerinde ciddi olacak. Tüm bunları yerine getirirken, asla tevazuyu elden bırakmayacak. Bunu insanları hakir gördüğünden, ya da kendini beğendiğinden değil, temsil etmiş olduğu İslam'ın izzet ve şerefini muhafaza etmek için yapacak.

Mü'minlere karşı tevazu gösterirken, zelil ve ezik bir duruma düşmemek için de, kafirlere karşı izzetli dururken, kibir ve ucuba düşmemek için de, vakarı kendine kalkan edinecek, her halinde vakar sahibi bir Müslüman olmaya gayret edecek.

Rabbim cümlemizi bu güzel vasıflarla vasıflanan, vakar sahibi, izzetli Müslümanlardan kılsın inşaAllah.

SUKUNETİN YUVASI MESKENLER

Hamdolsun o Allah (*Subhânehu ve Teâla*) a ki akla, kalbe, ruha, bedene sukunet sebebi meskenler yarattı.

Salat-u Selam olsun o Rasule ki, Allah (*Subhânehu ve Teâla*) 'ın yarattığı sukunet sebebi meskenlerde, metrekaresi ufacak, taşıdığı değeri kocaman mekânların nasılda ebedi bir genişliğe, kurtuluşa vesile olacağını, bizzat kendi örneğiyle müminlere öğretti.

Kardeşlerim, geçen sayımızda sükûnet sebeplerinden bir sebep olabilecek "Aile" kavramı üzerinde durmuştuk. Bu sayımızda ise yazımızın da başlığında ifade ettiğimizi gibi yine sükûnet sebebi olan, Nahl Suresi 80. Ayet ışığında "Sükûnetin Yuvası Meskenlerimizden" dem vuracağız kalemi-miz döndüğünce...

Kardeşlerim, şunlar nede çok özlemini duyduğumuz şeyler değil mi?

Bir halden başka bir hale geçmede kendisinden daha hızlı bir şeyin olmadığı kalbin "Elhamdülillah!" diyerek Rabbinin zikriyle yine Rabbinin razı oluğu halde sebat bulması...

Bin bir düşüncenin cirit attığı bir meydana dönüşen aklın "Şükürler olsun!" diyerek selamete kavuşması...

Yoğun bir kalabalığın istila ettiği sokaklarda yorulan beden "Estağfirullah!" diyerek tüm yorgunluğunu bir çırpıda atıvermesi...

Sevdiğine duyduğu özlemle, beden kabına mahpus ruhların, diğer yarısıyla buluşmasının ardından adeta özgürlüğüne kavuşması...

Küfrün, şirkin, fıskın, fücunun her yeri sardığı bir toplumda sadakayı cariye olma umuduyla yetiştirilen canların cehrelerindeki gülücükle, asılan yüzlerin tebessüme boğulması...

Yani huzur, güven, emniyet...

Yani sekinet...

Yani Nahl Suresi 80 ayet: "Allah evlerinizi sizin için sukunet yeri, huzur bulacağınız meskenler kıldı..."

Sükûnetin yuvası meskenlerimiz...

Sükûnetin meskenleri yuvalarımız...

Meskenlerimiz, Allah (*Subhânehü ve Teâla*) 'ın Nahl Suresi 80. Ayette üzerimize delil kıldığı nimetler...

Meskenlerimiz, içlerinde sakin olup yerleşeceğimiz, azalarımızın hareketlerinin yavaşlayıp rahatlayacağı mekânlar...

Meskenlerimiz, yörüngelerinde hareket eden yıldızlar misali, devamlı hareket eden, çalkalanan bir varlık halinden arz gibi hareketsiz bir varlık haline dönüşebilen insanın mutedil bir halde karar kıldığı yerler...

Kurtubi'nin ifadesiyle meskenlerimiz "Üzerinde olup seni gölgelerinden her şeye tavan ve sema; seni üzerinde taşıyan her şeye arz; seni dört tarafından örten her şeye duvar denir. İşte bunların hepsi düzenli bir şekilde bir araya gelip bitecek olursa meydana gelen mekâna da "Beyt, mesken" denilir." Diyerek tefsir ettiği evlerimiz...

Kardeşlerim, üzerimizde gök kubbenin tavan, altımızdaki arzın taban, etrafımızda-

ki sapasağlam dağların duvar olduğu dünya âleminde neler yaşamaz ki insan? Ne imtihanlardan geçmez ki...

Bazen kalbinin daraldığını hisseder de bundan sonra asla genişlik olmaz sanır. Bazen de kalbinde öyle bir genişlik hissederek ki, "Darlığın" ne demek olduğunu bile unuttur hale gelir. Gülmeyen yüzü güler olur kimi zaman, kimi zaman da ağlayan gözlere hasret... Bu şu demektir aslında: "Dünya imtihan yeridir."

Sınavların ölüm gelip yetişinceye kadar bitmeyeceği, bitmediği gibi ardı arkası kesilmeden devam edeceği imtihan salonudur dünya...

Her verilen imtihanla derecelerin değiştiği, bir gün yalan olacak fanidir dünya... Asla fani olmayacak olana kavuşmak için ekilen tarladır da aynı zamanda.

O halde semasıyla, arzıyla, dağlarıyla fani dünyasında imtihan olurda insan, üzerimizdeki tavan altındaki taban, etrafındaki

dört duvar olan meskenlerinde nasıl imtihan olmaz ki insan?

Dünyanın en iyi eşi olduğuna inandığı hanımıyla imtihan olur bazen... Öyle çetin bir imtihandan geçer ki, sanki o güne kadar eşini tanıyamadığı zannına kapılır.

Güzel ahlaktan daha değerli bir miras bırakılmayacağını bilerek üzerine titreyip terbiye etmeye çalıştığı yavrularıyla, öyle bir imtihandan geçer ki insan "Bu benim gözümün aydınlığı kılınan evladım mı?" diyesi gelir...

Yanında asla beş kuruşluk değeri olmayan dünya malıyla öyle bir imtihan edilir ki insan, içinde taşıdığı dünya hırsının açığa çıktığını düşünerek tevbelere yoğurur en büyük serveti olan kanaatini...

Ancak ne olursa olsun, nasıl imtihan olunursa olunsun; mümin kul bilir ki şeytan, en büyük tuzağını karı kocanın arasını ayırmak, sekinetin yuvası olan meskenleri darmadağın etmek için kurar. İblisin iltifatlarını duymak isteyen ve ona yakın olmak için çalışan şeytan dostları, karıyla kocanın arasını ayırarak iblisin iltifatlarını duyabilir, onun yakınlığını kazanabilir.

Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurur: "İblis tahtını su üzerine kurar. Sonra yapacakları kötülükleri yapmak üzere avanesini sağa sola gönderir. Makam ve mevkiye ona en yakın olan fitnenin en büyüğünü yapandır. Hepsini yaptıklarını anlatmak üzere iblisin yanına gelir ve içlerinden birisi: "Ben şunu, şunu yaptım." Der. Ancak iblis o'na: "Senin yaptığında bir şey mi? der". Sonra bir başkası gelir ve "Falan adamı, karısından boşayınca kadar onun yakasını bırakmadım" der. İblis bundan o kadar memnun

olur ki hemen onu yanına çağırır ve "Sen ne kadar şirinsin!" Diyerek ona iltifat eder" İblisin tüm tuzaklarından, tuzak kuranların en hayırlısına sığınırız.

Rabbimiz Nisa Suresi 59. Ayeti kerimesinin bir bölümünde "...her hangi bir husus da anlaşmazlığa düştüğünüz takdirde, Allah'a ve ahiret gününe gerçekten inanıyorsanız, onu Allah ve Rasulune arz edin..." buyurmaktadır. İnsanın cedelleşmeye her şeyden daha çok düşkün, nankör, cahil olduğunu bilen Rabbimiz sekinetin yuvası meskenlerimizde de anlaşmazlığa düşeceğimizi bilmiş, bunun örnekliğini ebedi huzurun kaynağı Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) in meskenlerinde bizlere göstermiştir. Ve hakeza diğer örneğimiz olan sahabe efendilerimizin hayatında da...

Aralarında çıkan anlaşmazlıktan dolayı, durumun ciddiyetine binaen bir ay kadar Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) kendisini hanımlarından çekmiş, Rabbisiyle hüznünü gidermiş ve bir ayın sonunda hakkı tercih etmeleri üzerine, hak üzere onların yanına geri dönebilmiştir.

Yine her evde yaşanılabilen, belki de Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) in onlarcasına şahit olduğu şekilde, yüzlerimizde bir tebessüm bırakacak, adaletin simgesi Ömer (*Radiyallahu anhu*) ın hanımıyla olan diyalogunda, Ömer (*Radiyallahu anhu*) davranışını okuruz. Söyle ki:

"Adamın biri Ömer (*Radiyallahu anhu*) a hanımını şikâyeteye geliyordu. Ömer (*Radiyallahu anhu*) ın kapısına geldiği zaman hanımı Ümmü Gülsüm 'ün Ömer (*Radiyallahu anhu*) a bağırıp çağırdığını duydu adam kendi kendine:

"Ben hanımımı şikâyeteye geldim ama O'nun da başında da aynı dert var..."

diyerek dönerken Ömer (*Radiyallahu anhu*) onu çağırdı ve niçin geldiğini sordu. Adam şöyle dedi:

“Ben hanımı şikâyet gelmişim. Ama duyacağımı duyduktan sonra vazgeçtim.” Bunun üzerine Ömer (*Radiyallahu anhu*) şöyle dedi:

“O’nun bende bazı hakları var, onun için söylediği şeylerin hepsine aldırış etmiyorum. Bunlar:

1- O ateşle aramda bir perdedir. Kalbim onunla sükûnet bulur, harama dalmam.

2- O benim için bir hazinedardır. Ben evimden çıkınca, malımın bekçiliğini yapar, korur.

3- O çamaşırcıdır elbisemi yıkar.

4- Çocuğumun sütanasıdır.

5- O bana ekmek pişir, yemek yapar.

Bunları dinleyen adam şöyle dedi:

“Sana yapılan bana da yapıyor Ey Emir-el Mümin’in! Sen hoş görüp geçtikten sonra, ben de hoş görüp geçerim...” (1)

Evet... Tüm bunlardan sonra Rabbimizin Nisa Suresi 59. Ayetine dönersek, Rabbimiz ayeti şu şekilde tamamlar:“(An-

laşmazlıklarınızı Allah ve Rasulune arz etmeniz) daha iyidir, sonuç bakımından da daha güzeldir.”

Kardeşler, Rabbimizin kanunu gereği insanın olduğu yerde sorunun kaçınılmaz olmasından dolayı, sorun odaklı değil çözüm odaklı bireyler olmalı ve evliliklerimizin meyvesi olan çocuklarımızı bu yönde terbiye etmek için Rabbimizden bol bol yardım dilemeliyiz. Pozitif insan, Kurani ifadeyle şükür insanı olmak ve şükür insanı olan bir nesil yetiştirmek için çabalamalıyız. Zira şeytanı en çok kızdıran şeyin bu olduğunu ve tüm mesaisini bunun için harcadığını Araf Suresi 17. Ayetin son bölümünde kendisinin ifadesiyle görmekteyiz. “...Onların çoğunu şükreden kimseler bulamayacaksınız.” Namaz kılanlardan demiyor, oruç tutanlardan, haccedenlerden, zengin olup zekât verenlerden bulamayacaksınız değil şükredenlerden bulamayacaksınız diyor. Subhanallah...

O halde bardağın hep boş tarafını gören bir çift göz olmaktan vazgeçip, tevbe

edip, bardağın dolu tarafını görerek sekinetimizin daim olması için çabalamaya Bismillah...

“Evet, eşimde şu şu eksiklikler var ama elhamdulillah ki şu şu güzelliklerde kendisinde adeta melekeleşmiş durumda.” diyerek şükredebilmek...

“Evet, kızımda \oğlumda şu şu hatalar var ama elhamdulillah ki şu şu güzel hasletlerde onlarda mevcut.” diyerek şükredebilmek...

Çünkü Rabbimiz Nisa Suresi 19. Ayet mealinde “... onlarla iyi geçinin eğer onlardan hoşlanmadıysanız, olabilir ki, siz bir şeyden hoşlanmazsınız da Allah onda pek çok hayır yaratmış olur.” buyurduğu gibi, Rasulullah (Salallahu aleyhi ve sellem) de İbni Abbas (Radiyahallahu anhu) a vasiyetinde “Hoşlanmadığın şeye sabretmende senin için pek çok hayır vardır.” Buyurmaktadır.

Velhâsıl kardeşler, kendisinden daha doğru sözlü bulunmayan Rabbimizin beyanatına kulak verip, küçük bir dünya prototipi olan meskenlerimizdeki garantilenmiş sekineti taa ruhlarımızın derinliklerine kadar çekerek hissedebilmenin huzuruna kavuşmak için tüm imtihanları başarıyla aşmaya uğraşmalıyız. Çünkü ömür kısa... Ne eşimizin varlığı ebedi; onunla kavgalı edip, üzsek; ne de bizler ebediyiz onların yanında; kırılıp, gücensek... Hakeza çocuk-

larımız da... Mutlak anlamda mutlu olabileceğimiz tek yer için çalışmak, Rabbimizin “Çalışanlar bunun için çalışsın.” Buyurduğu Firdevs cennetlerinde buluşmak için yarışmak...

Aslında yazacak, paylaşacak çok şey olsa da, yazımızı uzatıp sizi sıkmamak için, yazımızı devamının sonu âlemlerin rabbine hamdetmektir diyerek bitirirken, bir daha ki sayımızda buluşmak duasıyla bu yazımıza da bir önceki yazımızı bitirdiğimiz ayeti kerimeyle son vermek istiyoruz. Zira orada sevenlerin buluşması ne de hoş...

“Adn cennetleri. Hem kendileri girecek oraya, hem kendileri gibi dürüst ve erdemlice yaşamış olan ataları, eşleri, çocukları ve diğer tüm sevdikleri... Ve cennetin her kapısından akın akın melekler yanlarına gelecek, onları şu tebriklerle karşılayacaklar: “Dünyada gösterdiğiniz sabrın karşılığı olarak, ebedi huzur, esenlik ve selam size olsun. Bakın ne güzelmiş ahiret yurdunun mutlu sonu.” (2)

Dipnot:

1- Tenbih-ul Gafilin

2- Rad Suresi 23 ve 24. Ayet-i Kerimeler

O halde bardağın hep boş tarafını gören bir çift göz olmaktan vazgeçip, tevbe edip, bardağın dolu tarafını görerek sekinetimizin daim olması için çabalamaya Bismillah...

İNAFAK

İslamın en önemli şubelerinden bir tanesi olan infak kulları takvaya ulaştıran yegane unsurdur. Allah (*Subhânehu ve Teâla*)'nın ve Rasulü'nün sıklıkla ve önemle üzerinde durduğu maddelerden bir tanesidir. Birinci sınıf, kaliteli kulların özelliği olarak karşımıza çıkar Kur'an'da. Bollukta ve darlıkta infak edenleri över Allah (*Subhânehu ve Teâla*). Aslında düşündüğümüzde başkasının bize verdiği sermaye ile ticaret yapıp çok kazanmak gibi birşeydir. Zaten gerçek sahibi Allah olan ve bize nimet olarak verdiği mallardan harcamamız ister Allah (*Subhânehu ve Teâla*). Ve bunuda kat kat katlayacağını vadetmiştir. Bu konu Allah (*Subhânehu ve Teâla*) çok fazla önemseddiği meselelerdendir. Çünkü hemen hemen neredeyse dinin zirvesi olan can ile cihaddan bahsettiği ayetlerde, öncesinde mal ile cihaddan yani infaktan da bahsetmektedir. İşte bu ayki konumuz **"İnfak"** ile ilgili Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in hadisleri.

1.) Aişe (*Radiyallahu anha*)'dan rivayet edildiğine göre, Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in hanımları bir koyun kesmişlerdi. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*); "Koyundan ne kadar kaldı?" diye sordu. Aişe (*Radiyallahu anha*); "Sadece kürek kemiği kaldı." dedi. Bunun Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*); "Desene küreği dışında hepsi bize (sevap olarak) kaldı." buyurdu.

(Tirmizi)

2.) Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmaktadır; "Cimri ile sadaka verenin örneği, üzerlerinde demirden iki zırh bulunan, elleri göğüsleri ile köprücük kemiklerine doğru sıkıştırılan iki adama benzer. Sadaka veren kimse, her sadaka verdiğinde üzerindeki zırh genişler. Cimri kimse her sadaka vermeyi düşündüğüne, elleri köprücük kemiklerine yapışır ve her halka yanındaki halkaya sıkışır." (Buhari, Müslim)

3.) Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu. "Bir dirhem, yüzbin dirhemi geçmiştir." Bir adam; "Bu nasıl olur ey Allah'ın Rasulü?" diye sordu. "Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) şu cevabı verdi. "Bir adamın bir çok malı vardı. Malından yüzbin dirhem çıkardı ve onu tasadduk etti. Diğer bir adamın sadece iki dirhemi vardı. Bunlardan birisini aldı ve onu tasadduk etti." (Nesai)

4.) Yine Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre bir adam Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'e gelerek "Ben muhtacım." dedi. Bunun üzerine Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) hanımlardan birine haber gönderdi. O da "Hayır seni hak dinle gönderen Allah'a yemin ederim ki, evimde sudan başka bir şey yok." dedi. Sonra başka

bir hanımına haber gönderdi, O da aynı şeyleri söyledi. Hatta bütün hanımları böyle söylediler. "Seni hak dinle gönderen Allah'a yemin ederim ki, evimde sudan başka bir şey yok." Bunun üzerine Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*); "Bu adamı kim bu gece misafir edecek? Allah ona rahmet etsin!" buyurdu. Hemen ensardan bir adam kalktı ve "Ben, ey Allah'ın Rasulü!" dedi ve onu evine götürdü. Hanımına "Yanında bir şey var mı?" diye sordu. Kadın "Hayır sadece çocuklarımın yiyeceği var." cevabını verdi. Ensardan olan adam "Sen onları birşeyle oyal. Akşam yemek yemek istediklerinden onları uyut. Misafirimiz geldiğinde kandili söndür ki, bizim de sanki yediğimizi ona göster." Böylece oturdular ve misafir yemeğini yedi. Onlarda aç olarak gecelediler. Sabah olduğunda ensardan olan adam ve hanımı Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)' in yanına gittiler. Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) "Dün akşam her ikinizin yaptığından Allah razı oldu." buyurdu.

5.)Ebu Mesud el Bedrî (*Radiyallahu anhu*)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu; "Bir Müslüman (sevabını) karşılığını Allah'tan umarak çoluk çocuğuna bir harcama yaparsa bu, onun için sadaka olur." (Buhari, Müslim)

6.)Adiy bin Hatem (*Radiyallahu anhu*)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmaktadır; "Yarım hurma (sadaka) ile bile olsa ateşten korunun. Bunu da bulamazsanız hoş ve güzel sözle (ateşten korunun)." (Buhari, Müslim)

7.) Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur; "En faziletli sadaka, sıhhatin yerinde ve dünya malına karşı aşırı istekliyken, zenginliği arzulayıp fakirlikten korkarken verdiğin sadakadır. Sadakayı can

boğaza gelip de ' Şu şey falanın olsun, şu şey filanın olsun.' deyinceye kadar geciktirme. O zaman o mallar senin değil, zaten onların olmuştur." (Müslim)

8.)Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmaktadır; "Kim gönül hoşluğu ile helalinden – ki Allah ancak güzel ve helal olanı kabul eder.- bir sadaka verirse, Rahman onu sağ eline alır. Verilen bu sadaka hurma bile olsa Rahman'ın elinde büyüyüp çoğalır, sonunda dağ gibi olur. Tıpkı sizden birinizin tayını ve buzağısını büyütmesi gibi." (Müslim)

9.)Sevban (*Radiyallahu anhu*)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmaktadır; "(Sevap bakımından) kişinin harcadığı en hayırlı dinar, kişinin çoluk çocuğuna harcadığı dinardır. Sonra Allah yolunda bineğine harcadığı dinardır. Sonra ise Allah yolunda arkadaşlarına harcadığı dinardır." (Müslim)

10.) Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmaktadır; "Yüksek el (veren el), alçak elden (alan elden) daha hayırlıdır. (Sadaka vermeye bakmakla yükümlü olduğundan başla. En hayırlı sadaka, ihtiyaç dışındakinden verilen sadakadır. Kim (dilenmekten ve kötü işlerden kaçınmak suretiyle) iffetli davranmak isterse Allah onu iffetli kılar. Kim insanlardan mustağni olmak isterse Allah onu kimseye muhtaç etmez." (Buhari)

GENETİĞİ DEĞİŞTİRİLMİŞ ORGANİZMALAR

Hamd eş-Şafi ismiyle sebepleri yaratarak kullarına şifa veren Allah (*Subhânehu ve Teâla*)'a selat ve selam "Allah (*Subhânehu ve Teâla*) her derdin devasını indirmiştir. Tedavi olunuz. Haramla tedavi olmayınız" diyen Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'a aline ve ashabına olsun.

Bu sayımızda önceki sayımızın "Aldanılan Nimet Sağlık" başlıklı yazımızda bahsetmiş olduğumuz sağlık nimetinin değerini bilerek yaşamak için İki temel yoldan biri olan sağlığı korumak üzerinde duracağız.

Bunları kısaca hatırlayacak olursak genetiği değiştirilmiş organizmalar ve bunun türevleri gıdalar; bitkisel, hayvansal ve kimyasal katkı maddeleri, birleşik besin türleri, aşılar, helal ve doğru beslenme, doğal ve dengeli yaşama gibi konular sağlığını korumak için önde gelen maddelerdir.

Rabbimiz (*Subhânehu ve Teâla*) Bakara Suresi 205. Ayette şöyle buyurur "O, ayrılmış yeryüzünde bozgunculuk yapmaya ekin ve nesli yok etmeye çalışır. Allah ise bozgunculuğu sevmez."

Rabbimizin ekini ve nesli bozarlar diye tabir ettiği durum bu gün biyolojik savaş olarak isimlendirilebilir. Gen teknolojisi her hangi bir organizmaya tek bir gen veya gen gurubunun eklenmesini, çıkarılmasını,

yapısının değiştirilmesini kapsar.

Bu süreçte birbirine transfer edilen genler; mikrop geni, virüs geni, bitki geni, insan geni olabilmektedir. Gen transferi sonucu meydana gelen yeni üründen istenilen renk, tat, koku, şekil, sertlik, yumuşaklık ve dayanıklılıkta elde edilebilir.

Örneğin soğuk iklimde hurma yetiştirilmeye karar verildi. Gelişmiş mikroskoplarla hurma çekirdeğinin DNA'sı büyütülür ve binlerce DNA'dan hangisinin sıcaklık isteyen gen olduğu tespit edilir, o gen kesilir. Yerine kutuplarda yaşayan soğuğa dayanıklı bir hayvanın DNA'sı tespit edilip eklenir. Bu gen hurma çekirdeğindeki sıcaklık geni yerine transfer edilir. Ve genetiği bozuk yeni bir hurma çeşidi meydana gelir.

Mesela mısıra da zarar veren kıl kurduunu önlemek için bu böceği öldüren un güvesinin DNA'sı alınarak mısır tohumunun DNA'sına transfer edilir. Sonuçta mısırı yemeye gelen kıl kurdu mısırın yapısındaki değişimden dolayı mısırı yiyemez. Böylece mısırın zarar görmesi engellenir ve daha fazla verim alınmasına sebep olunur. Görünüşte çok güzel olsa da bu teknolojiyi geliştirenler dahi bu işin zararlarını açıklıyorlar. Artık bu mısır normal bir mısır değil içinde bakteri olan bir bitkidir.

Günümüzde abartısız bütün hazır yiyecek ve içeceklerde genetiği değiştirilmiş organizmaların bulunduğu, katkı maddelerinin biri veya bir kaçının mutlaka kullanıldığı bilinmektedir.

Modifiye soya lesitini, aromalar, glikoz, früktoz, nişasta, karamel ve "E" endeksi adı altındaki transgen katkı maddeleri bunlardan bazılarıdır.

Bunun yanında genetiği değiştirilmiş tohumlarda uzun zamandır kullanılmaktadır. Özellikle buğday, pirinç, mısır, patates, soğan, sarımsak, şeker pancarı, ayçiçeği, ıspanak, pamuk, elma, kavun, karpuz, domates, salatalık genetiği değiştirilmiş organizmaların en yaygın kullanıldığı bitkilerdir.

Domatese soğuğa daha dayanıklı olması için köpek balığı geni nakledilirken bunu yiyenler alerji veya balık menşeli hastalıklara yakalanabilir. Patatese böcekler zarar vermesin diye akrep geni, bazı bitkilere de bağışıklık sisteminden sorumlu insan geni aktarılmıştır. Fındık genine sahip soya fasulyesini yiyenlerde fındık alerjisi görülmüştür. Genleri değiştirilen patatesler farelere yedirilmiş, bu patateslerin farelerde toksit etki yaptığı, bağışıklık sistemini zayıflattığı ve hastalığın çabuk görüldüğü tespit edilmiştir.

Genetiği değiştirilmiş organizmalar ile antibiyotik ve dayanıklılık genleri aktarıldığı için bu gıdaları yiyenler antibiyotik almış olduğundan dolayı kullandıkların antibiyotik ilaçların üzerlerindeki etkisi azalır bunun yanında antibiyotik ilaçların yan etkilerine maruz kalırlar.

Birçok tohuma eklenen genler bir sonraki mevsimde bitkilerin kısır olmasına sebep olur. Bu tür tohumlar sadece bir kez ekilebilir ve bir daha asla kullanılamaz. Tüm canlı organizmaların üreme

sistemi genelde aynı prensiplere dayandığından bu tohumlara yerleştirilen genler insanoğlunun da üzerinde aynı etkiyi yapabilir.

Belirli tip hücreleri yok eden genlerin yerleştirildiği bitkilerde bunu tüketen insanlarda bilinmeyen hastalıklara ve değişik psikolojik etkilere sebep olabilmektedir.

Sonuç olarak içerisinde akrep geni, balık geni, domuz geni, insan geni veya farklı böceklerin genini taşıyan; domates, patates, mısır ve diğer meyve, sebze, bunun yanında marketlerden aldığımız hazır gıdalar özellikle çikolata, cips, çiklet ve benzerleri birçok hastalığa sebep olmaktadır. Bilimsel araştırmalarda kanıtlanan bu hastalıklar; onkolojik rahatsızlıklar, kısırlık, alerjiler, daha önce örneği görülmemiş hastalıklar, bağışıklık sisteminin bozulması ve metobolizmadaki bir takım sorunlar en başta gelenleridir.

Aslında eskiden beri, yabani ağaçla aynı cinsten ehil ağaç aşlamak suretiyle gen transferi yapılmıştır. Hem cinsler arasında yapılan bu melezleştirmelerde örneğin: ahlata; deveci armutu, idrise; vişne ve kiraz aşilayarak kurak arazilerde, su isteyen ağaçlar yetiştirilmiştir.

Genetiği değiştirilmiş organizmalarda ise bir sınır gözetilmemiştir. Yukarda da belirttiğimiz gibi tüketilen besinlere haram bir böcek, hayvan veya insan geni transfer edilmektedir.

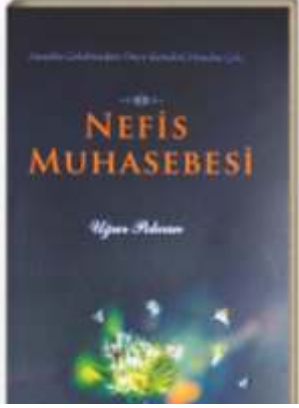
Yine günümüzde diyabet hastalarının kullanmakta olduğu insülin ve aşılardan mühendisliği tekniğiyle oluşturulan genetiği değiştirilmiş organizmalar diye programlanmış bakteri ve hücrelerle yapılmaktadır.

Ayrıca bir çok hastalığın tedavisinde kullanılan yöntemler bu yolla ve elde edil-

mektedir.

Genetik araştırmalarda mutasyonları takip etmek için yapılan deneylerde dokular hayvanların kulakları kesilerek veya enjektörlerle elde edilir. Nisa Suresi 119. ve 120. Ayetlerinden de anladığımıza göre gen transferi şeytani bir özellik taşımaktadır. Bu ayetlerde Rabbimiz (*Subhânehu ve Teâla*) şöyle buyurmaktadır; " Onları mutlaka saptıracağım, mutlaka onları kuruntulara sokacağım ve onlara emredeceğim de hayvanların kulaklarını yaracaklar. Yine onlara emredeceğimde Allah'ın yarattığını değiştirecekler." Kim Allah'ı bırakıp da şeytanı dost edinirse şüphesiz o apaçık bir hüsrana düşmüştür. Şeytan onlara vaadde bulur ve onları kuruntulara sürükler. Oysa şeytan, ancak aldatmak için onlara vaadde bulunur."

Tüm bunlara bakıldığında Allah (*Subhânehu ve Teâla*) yarattığı doğal düzene karşı insanoğlunun isyanını görmekteyiz. Bu isyanla da kalmayıp Allah (*Subhânehu ve Teâla*) yarattığı düzene bir savaş halini almıştır. Genetiği değiştirilmiş organizmaların menşeinin şeytani bir vahyin ürünü olduğunu düşünürsek bu organizmaların tüketimi bizi lanetin üzerine olduğu şeytana kardeş kılabilceğinden bu tür maddelerin tüketimi noktasında bir ibadet şuuru oluşturmamızdır. Midemize girecek olan maddelerde bu ibadet şuurunun titizliğini göstermeliyiz ki, cehennemin kendisiyle ve ona tabi olanlarla doldurulacağı şeytanın yoldaşlarından olmayalım. Rabbimiz bize her konuda olduğu gibi bu konuda da yardım et ve şeytanın tüm uzaklarından bizleri emin kıl. (amin)

NEFİS MUHASEBESİ

Yazar: Uğur PEKCAN

Yayınevi/Basım Tarihi: Menhec Yayınları/2013

Hamd, Şems Suresi 7-10. Ayetlerde “Nefse ve onu düzgün bir biçimde şekillendirip ona kötülük duygusunu ve takvasını ilham edene andolsun ki, nefsini arındıran kurtuluşa ermiştir. Onu kötülüklere gömüp kirleten kimsede ziyana uğramıştır” diye buyuran Allah (*Subhânehu ve Teâla*)’a salat ve selam “Ey Allah’ım nefsimi takvasını ih-san buyur onu tertemiz et arındır şüphesiz onu tertemiz edip arındıracak olan ancak sensin diye yalvaran Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)’e, aline ve ashabına olsun.

Bu sayımızda, Uğur Pekcan hocamızın kaleminden çıkan “Nefis Muhasebesi” isimli kitabın tanıtımını yapacağız. Tanıtımını yapacağımız bu kitap saptırılmış tasavvufi kavramların aksine islamın özünü temsil eden, nefsi hesaba çekme, nefsi hesaba çekmenin rükunları, nefis muhasebesi yapmanın dereceleri gibi konuları Kuran ve sünnet ışığında aydınlatmaktadır.

Özellikle Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)’e atfedilen “Küçük cihaddan yani nefisle cihaddan büyük cihada döndük” sözü hakkında bir bölüm açılarak bu güne

kadar hadis olarak bilinen bu sözün mu-teber âlimler tarafından hadis olmadığını delilleriyle okuyucuya bildirmektedir. Bu da bize nefisle cihadın İslam’da var olduğunu ancak usulen doğru şekilde yapıldığı zaman sünnete uygunluk arzedeceğini en güzel şekilde anlatmaktadır.

Kitabımızın önsözünden “neden nefis muhasebesi” sorusuna Uğur Pekcan hocamızın ifadelerinden alıntı yaparak şu şekilde cevap verebiliriz: “Nefis muhasebesi, arzuların ve isteklerin etkisinden kurtulup nefsin isteklerine sadece Rabbimizin bize çizmiş olduğu sınırlar dahilinde karşılık vererek gerçek anlamda Allah’a kul olma hedefine yönelmektir. Heva ve şehvet, gözü kör kulağı sağır kalbi ise hissiz kılar. Kişi âlim de olsa ilmine rağmen hakkı duyamaz ve gerçeği göremez. Allah (*Subhânehu ve Teâla*)’nın zikrinden gafil olur.

“ Ben nefsimi temize çıkarmam. Çünkü Rabbin merhamet ettiği hariç nefis aşırı derecede kötülüğü emreder.” (Yusuf Suresi 53)

Bu ayetle birlikte düşündüğümüz za-

man, ferdin ilim sahibi olsa bile kendisini nefsinin kötü yönlendirmesinden koruyamayacağı, bilakis ilmi nedeniyle arzu-larına tapabileceği, başka bir ifade ile onu ilah edinebileceği anlaşılmaktadır. Kuran' Kerim'de anlatılan şeytanın Adem (alehis-selam)'a secde etmemesi, Nemrut'un İbra-him (aleyhisselam)'ı yakmaya çalışması, Firavun'un Musa (aleyhisselam)'ı öldürme isteği, nefsi her şeyden üstün görme anlayı-sının pratiğe yansımasıdır. Bu anlayışın en tehlikeli boyutu ise nefsi ilah olarak benim-semektir. Allah (*Subhânehu ve Teâla*) şöyle buyurmuştur:

Nefsinin arzusunu ilah edinen, Allah'ın (halini) bildiği için saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürlediği, gözüne de perde çektiği kimseyi gördün mü? Şimdi onu Allah'tan başka kim doğru yola getirebilir? Hala düşünüp ibret almayacak mısınız?" (Casiye Suresi 23. Ayet)

Nefsin özelliklerini en güvenilir kay-nak olan Rabbimizin ayetleriyle açıklayan hocamız niçin nefis muhasebesi yapmamız gerektiğini ayrıntılı bir şekilde kitabın diğer bölümlerinde anlatılıyor. Ardından nefsi hesaba çekmenin faydalarını ve bunun kişi-ye kazandırdıklarını güzel bir uyum ve sıra içerisinde ifade etmiştir..

Okuyucuya düşen kitabın içerisinde adeta reçete mesabesinde olan Kuran ve sünnetten alıntılar yapılarak sunulan birçok kalp hastalığının tedavisini güzel bir şekil-de uygulamaktır.

İnancımız odur ki okuyucu, sunulan te-davi yollarını uyguladığı takdirde şeytanın tuzaklarından emin kılınarak, Rasulullah (*Sallallahu aleyhi ve sellem*)'in duasında ge-çen kendisine takvasının ihsan buyuruldu-ğu tertemiz bir nefse ulaşmasıdır.

Takva Dergisi

Azık edinin! Şüphesiz azığın en hayırlısı Takvadır (Bakara 197)

www.takvadergisi.com
Çok yakında....

